

การประเมิน

ผลตอบแทนทางสังคม
ของโครงการ
การพัฒนาศักยภาพ
ทางภาษาอังกฤษ
เชิงพาณิชย์แก่ชุมชน
ประจำปี พ.ศ.2567

โดย คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรม
ส่งเสริมและสนับสนุนจาก แผนงาน
ยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพคนตลอด
ช่วงชีวิต ผลผลิตการให้บริการวิชาการ
ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ” ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2567

คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน
ประจำปี พ.ศ. 2567

โดย

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนจาก แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพคนตลอด
ช่วงชีวิต ผลผลิตการให้บริการวิชาการของ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน
ประจำปี พ.ศ. 2567

โดย

ผศ.ดร. อุดุลย์ ศุภนันท์	ที่ปรึกษาโครงการวิจัย
อ.ดร.ดนัย ธนามี	หัวหน้าโครงการวิจัย
รศ.ดร.ศุภนันท์ รัมประเสริฐ	ผู้ร่วมวิจัย
อ.ธนาคม ศรีศฤงคาร	ผู้ร่วมวิจัย

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

“ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
ผลผลิตการให้บริการวิชาการจาก คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ”
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย	ตำแหน่ง	สังกัด	ที่อยู่ติดต่อ
ผศ.ดร.อดุลย์ ศุภนันท์	คณบดี	คณะเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กทม 10110

คณะผู้วิจัย	ตำแหน่งในโครงการ	สังกัด	ที่อยู่ติดต่อ
อ.ดร.ดนัย ธนามี	หัวหน้าโครงการ	คณะเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กทม 10110
รศ.ดร.ศุภนันท์ ร่มประเสริฐ	ผู้ร่วมวิจัย	คณะเศรษฐศาสตร์	
อ.ธนาคม ศรีศฤงคาร	ผู้ร่วมวิจัย	คณะเศรษฐศาสตร์	

คณะทำงาน	สังกัด
คุณศิริภาณุจน์ กิตติขยานนท์	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณชนกนาล ทองบุญ	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณณัฐกร ตั๊ยะทา	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณอภิวัฒน์ สัมศรีสุข	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณภาณุพงศ์ หิรัญรัตน์	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณวนิดา หมื่นอักษร	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณจุฑามาศ น้ำศิริ	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณชาลิณี กรแก้ว	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณณัฐนิภา บุญที่สุด	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณฉันทวรรณ วิลไพจิตร	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณศิริพร ช่วยอุปการ	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณจักรทิพย์ กลับแสง	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณรัชชนนท์ สะโสมสูงเนิน	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณวิชุดา อดุลย์วัฒนกุล ขุนรัตน์	คณะเศรษฐศาสตร์
คุณวรรณิภา ญาติเสมอ	คณะเศรษฐศาสตร์

คำนำ

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return On Investment Ratio, SROI) ของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน โดยมีจุดมุ่งหมายในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงินจากการดำเนินโครงการบริการวิชาการของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โครงการดังกล่าวมุ่งเน้นการอบรมความรู้ภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ผู้เข้าร่วมอบรม ณ ศูนย์การเรียนรู้สวนทองมุล อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก การประเมินผลตอบแทนทางสังคมเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เข้าใจถึงความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ไม่เพียงแต่ในด้านเศรษฐกิจแต่ยังครอบคลุมถึงการพัฒนาศักยภาพและความเป็นอยู่ของผู้เข้าร่วมอบรม รายงานฉบับนี้นำเสนอผลการวิจัยที่ได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด เพื่อให้เห็นภาพรวมของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการ ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และสังคมโดยรวม

คณะผู้จัดทำรายงานขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้สวนทองมุลที่ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงาน รวมทั้งให้ความอนุเคราะห์ในการกระจายแบบสอบถามให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรม และขอขอบพระคุณ ส่วนกิจการเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ให้การสนับสนุนและคำปรึกษาในการจัดโครงการบริการวิชาการในครั้งนี้ คณะเศรษฐศาสตร์หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์และการประเมินผลตอบแทนทางสังคม และเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการพัฒนาทักษะให้กับชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มิถุนายน 2567

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1	บทนำ.....	1
	1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	2
บทที่ 2	กรอบแนวคิดทฤษฎีการประเมินผลตอบแทนทางสังคม.....	3
บทที่ 3	แนวทางการประเมินผลตอบแทนทางสังคม.....	10
	3.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(Stakeholder).....	10
	3.2 ห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Impact Value Chain).....	11
	3.3 ตัวชี้วัดทางสังคม (Social Impact indicator).....	14
	3.4 การประเมินผลตอบแทนทางสังคม.....	15
	3.4.1 การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI).....	15
	3.4.2 การประเมินการเปลี่ยนแปลงของชีวิต (The Life Experience Survey: LES).....	17
	3.5 แบบบันทึกการประเมินผลตอบแทนทางสังคม.....	18
บทที่ 4	การประเมินมูลค่าการลงทุนและมูลค่าผลลัพธ์ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทาง ภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน.....	19
	4.1 การประเมินมูลค่าการลงทุนของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์ แก่ชุมชน.....	19
	4.2 การประเมินมูลค่าผลลัพธ์ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์ แก่ชุมชน.....	20
	4.2.1 การประเมินมูลค่าผลลัพธ์ของผู้ผ่านการอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทาง ภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน.....	23
	4.2.2 การประเมินมูลค่าผลลัพธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการการพัฒนาศักยภาพทาง ภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน.....	30
บทที่ 5	ผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคมของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิง พาณิชย์แก่ชุมชน.....	34
	5.1 สรุปผลการศึกษา.....	37
	5.2 ข้อเสนอแนะ.....	39

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

เอกสารอ้างอิง.....	43
ภาคผนวก ก.	45
ภาคผนวก ข.	53
ภาคผนวก ค.	58

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder).....	11
ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัดทางสังคม (Social Impact indicators).....	14
ตารางที่ 4.1 รายละเอียดต้นทุนทางตรง.....	20
ตารางที่ 4.3.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทักษะการสื่อสาร).....	24
ตารางที่ 4.3.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทักษะการสื่อสาร).....	25
ตารางที่ 4.4.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ).....	26
ตารางที่ 4.4.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทัศนคติต่อสื่อสารภาษาอังกฤษ).....	26
ตารางที่ 4.5.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ).....	27
ตารางที่ 4.5.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ).....	28
ตารางที่ 4.6.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning.....	29
ตารางที่ 4.6.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning.....	30
ตารางที่ 4.7.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงความสามัคคีของคนในชุมชน.....	32
ตารางที่ 4.7.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงความสามัคคีของคนในชุมชน.....	33
ตารางที่ 5.1 สรุปการประเมินผลตอบแทนทางสังคม(Social Return on Investment : SROI).....	36
ตารางที่ 5.2 การประเมินความก้าวหน้าของโครงการที่ 1 และโครงการที่ 2.....	40
ตารางที่ 5.3.1 ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ(โครงการที่ 2 **)......	41
ตารางที่ 5.3.2 ความพึงพอใจในคุณภาพของงานบริการที่ได้รับ(โครงการที่ 2 **)......	42

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change: TOC).....	3
ภาพที่ 2.2 รายการและประเภทของต้นทุน.....	7
ภาพที่ 3.1 ห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Impact Value Chain).....	13
ภาพที่ 4.2 กรอบแนวคิดการประเมินมูลค่าผลลัพธ์.....	22
ภาพที่ 5.1 สรุปผลตอบแทนทางสังคม(SROI) ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์ แก่ชุมชน.....	39

บทที่ 1

บทนำ(Introduction)

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันโลกของเราได้มีการเชื่อมต่องันมากขึ้นในทุกๆมิติ จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ทำให้ในปัจจุบันโลกของเราเป็นโลกที่ไร้พรมแดน และมีการติดต่อกันระหว่างประเทศเพิ่มมากยิ่งขึ้น อีกทั้งการเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ทำให้เกิดช่องว่างเพิ่มมากขึ้นระหว่างแรงงานที่อยู่ในเขตเมืองขนาดใหญ่ และแรงงานที่อยู่ในชุมชน ทำให้รัฐบาลไทยเกิดความกังวลต่อผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านแรงงานในชุมชน ที่จะเกิดการว่างงาน และไม่สามารถมีอาชีพที่มั่นคงสำหรับเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ เนื่องมาจาก การขาดแคลนคนที่มีความรู้ การขาดทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และภาษา รวมทั้งการขาดทักษะอาชีพ อีกทั้งแรงงานรุ่นใหม่ที่มีทักษะเข้าไปทำในตัวเมืองมากกว่าการเลือกทำงานในชุมชน ทำให้แรงงานในชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งเชิงคุณภาพและผลิตภาพของแรงงานดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น จึงนับว่าเป็นความท้าทายที่สำคัญเร่งด่วนในการพัฒนาประเทศไปสู่อุตสาหกรรมเพื่อชุมชนและเศรษฐกิจดิจิทัล โครงการบริการวิชาการนี้จึงมีเป้าหมายหลักในการพัฒนานวัตกรรมทรัพยากรชุมชน

ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ผู้เข้าร่วมโครงการให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินการทางธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน และธุรกิจของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดโครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง โดยออกแบบโครงการให้มีการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์กับสถานการณ์ที่หลากหลายและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะของผู้เข้าร่วมโครงการในระยะยาว และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและขยายขีดความสามารถของตนเองได้มากยิ่งขึ้น

แม้การดำเนินของโครงการจะสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลง ของจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ทั้งทางด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะติดต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ที่มีการพัฒนามากยิ่งขึ้นหลังจากเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งโครงการนี้ทำให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือในชุมชนเกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดโครงการ หากแต่การดำเนินการดังกล่าวก็ขาดข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการที่ตอบโจทย์ของการดำเนินการและชี้ให้เห็นผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาวได้

จากที่กล่าวมา การประเมินผลตอบแทนทางสังคม จึงมีความสำคัญในการที่จะมีสนับสนุนให้เกิดข้อมูลเชิงประจักษ์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่จะมีส่วนช่วยในการชี้ให้เห็นผลลัพธ์จากการดำเนินของโครงการและความเปลี่ยนแปลงทั้งในมิติทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากผู้จัดโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ รวมถึงแนวโน้มของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอันสัมพันธ์กับระดับความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ การประเมินผลตอบแทนทางสังคมดังกล่าวยังจะมีส่วนสนับสนุนในการกำหนดนโยบายด้านการออกแบบพื้นที่และสถาปัตยกรรมที่สัมพันธ์กันผ่านการชี้ให้เห็นผลกระทบและคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมและความสอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพื้นที่ในการออกแบบสิ่งแวดล้อมและพื้นที่เชิงกายภาพ

นอกจากนี้ ข้อมูลจากการประเมินผลตอบแทนทางสังคม ที่ผนวกกับการทบทวนข้อมูลเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษแก่คนในชุมชนยังจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงวิชาการต่อการพัฒนางานด้านการพัฒนาชุมชนเพื่อวางกรอบแนวทางในการดำเนินการที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในประเด็นดังกล่าวในอนาคตด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ จากการรอบการดำเนินงานและการประเมินผลตอบแทนทางสังคมที่กล่าวมาข้างต้น “โครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567” นี้จะใช้ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change: TOC) และการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return On Investment Ratio, SROI) รวมถึงแนวทางการประเมินการวัดการเปลี่ยนแปลงของชีวิต (The Life Experiences Survey, LES) เป็นหลักในการดำเนินการ ผนวกกับการทบทวนข้อมูลเชิงนโยบายและการขับเคลื่อนในภาพรวม ซึ่งมีเป้าหมายสำคัญในการชี้ให้เห็นต้นทุนและผลตอบแทนทางสังคมในโครงการการประเมินผลตอบแทนทางสังคมของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 รวมถึงสถานการณ์และพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงวิชาการต่อการพัฒนางานด้านการพัฒนาชุมชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ประเมินผลตอบแทนทางสังคม(SROI)ของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ทั้งผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน ในมิติของ ผู้เข้าร่วมโครงการ และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมุล ว่าการจัดโครงการดังกล่าวมีผลลัพธ์ที่คุ้มค่ามากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับงบประมาณที่ลงทุนไป

บทที่ 2

กรอบแนวคิดทฤษฎีการประเมินผลตอบแทนทางสังคม

กรอบแนวคิดทฤษฎีของโครงการประเมินผลตอบแทนทางสังคมและพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ต่อโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ได้ประยุกต์ใช้ 3 ทฤษฎี ได้แก่ 1) ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change: TOC) 2) การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return On Investment Ratio: SROI) และ 3) การประเมินการวัดการเปลี่ยนแปลงของชีวิต (The Life Experiences Survey: LES) เพื่อชี้ให้เห็นต้นทุน (Cost) และ ผลตอบแทนทางสังคม (Social return) ของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการบริการวิชาการ ที่จัดขึ้นโดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การประเมิน (Evaluation) การดำเนินงานเชิงสังคมที่นิยมใช้ในงานวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change: TOC) ซึ่งได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎี Program Theory และ Logic Model โดยหลักการสำคัญของ ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change: TOC) คือ การแสดงความเชื่อมโยงระหว่างการลงทุนกับผลลัพธ์ที่ได้รับจากดำเนินงานทางสังคม ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงให้เป็น 7 ขั้นตอนตามภาพที่ 2.1 เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของการทำงานเชิงสังคมในประเทศไทย (Breuer, Lee, De Silva & Lund, 2015; Breuer, De Silva, Shidaye, Petersen, Nakku, Jordans & Lund, 2016; Mackenzie & Blamey, 2005; Mason & Barnes, 2007; Mayne, 2015; มิ่งสรรพ ขาวสอาด, ญัฐพล อนันต์ ธารสาร, และ อรรถพันธ์ สารวงศ์, 2560; เยาวเรศ ทับพันธุ์, 2541; สถณี อาชวานันทกุล และ ภัทราพร แยม ละออ, 2560)

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change: TOC)

ที่มา: คณะผู้ประเมิน

ขั้นตอนที่ 1: การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ (Objective)

ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงาน ซึ่งในกรณีของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือการให้การเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์ ซึ่งผู้เข้าร่วมโครงการจะสามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนต่อไป

ขั้นตอนที่ 2: การพิจารณาปัจจัยนำเข้า (Input)

ปัจจัยนำเข้าเป็นทรัพยากรที่โครงการต้องใช้ในการสร้างผลผลิต (Output) หรือกล่าวอีกมุมหนึ่ง คือ งบประมาณที่ทางคณะเศรษฐศาสตร์ใช้ในการจัดกิจกรรม (Activity) เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตผลผลิต (Output) ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 3: ระบุรายการกิจกรรม (Activity)

กิจกรรมที่ดำเนินงานของโครงการ คือการดำเนินงานของโครงการเพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และก่อให้เกิดผลผลิต (Output) ซึ่งในกรณีนี้คือกิจกรรมการอบรมภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการบริการวิชาการ ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขั้นตอนที่ 4: การกำหนดตัวชี้วัด (Indicator)

สำหรับขั้นตอนนี้เป็นกระบวนการตั้งเป้าหมายของผลผลิต โดยอ้างอิงให้สอดคล้องกับงบประมาณ (Budget) หรือทรัพยากรที่ใช้ เพื่อเป็นตัววัดความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ซึ่งการตั้งตัวชี้วัดสามารถทำได้ในหลากหลายมิติเพื่อเป็นการสะท้อนถึงประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการทำงานในมุมมองที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น ในกรณีของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะสามารถกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนอยู่ 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ตัวชี้วัดทักษะทางภาษาอังกฤษ(Skill) เป็นตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ทางด้านที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางภาษาอังกฤษผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง พูด อ่าน และการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการค้าขายเบื้องต้น ตัวชี้วัดที่ 2 ตัวชี้วัดด้านทัศนคติในการใช้ภาษาอังกฤษ (Attitude) เป็นตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ภาษาอังกฤษของผู้มีส่วนได้เสีย และตัวชี้วัดที่ 3 ตัวชี้วัดด้านความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ (Confidence) เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านความ

มั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษในการค้าขาย หรือติดต่อกับลูกค้าในต่างประเทศ

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนที่ 1 ถึง 4 จากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change) เป็นกระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ เงื่อนไขการทำงาน และงบประมาณ ของเจ้าโครงการ (Project owner) หรือ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในขณะที่กระบวนการประเมิน (Evaluation) ผลการดำเนินงาน จะเริ่มต้นตั้งแต่ขั้นตอนที่ 5 เป็นต้นไป

ขั้นตอนที่ 5: การประเมินผลผลิต (Output)

ผลผลิตที่เกิดขึ้น คือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม (Activities) ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งผลผลิตสามารถออกมาในรูปแบบของจำนวนผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ ชี้นำ การเรียนรู้ บทความ บันทึกการสอน นโยบาย หรือ กรณีศึกษา ก็ได้ โดยในกรณีของโครงการนี้ มีผลผลิต (Output) ได้แก่ ผู้ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ที่เปรียบพร้อมทางด้านองค์ความรู้ทักษะทางภาษาอังกฤษที่อยู่ในระดับพื้นฐานเพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติงานจริง

สำหรับวิธีการการประเมินผลผลิต (Output) ที่นิยมใช้ในงานวิชาการ คือ การวิเคราะห์ผ่านต้นทุนต่อหน่วย (Unit cost) ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ คือการนำต้นทุนของหลักสูตรทั้งหมด หารด้วยจำนวนผลผลิตของหลักสูตร ตามสูตรด้านล่าง

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost)} = \frac{\text{ต้นทุนในการดำเนินการของหลักสูตรทั้งหมด}}{\text{จำนวนผลผลิตของหลักสูตร}}$$

ซึ่งประโยชน์ของการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วย (Unit cost) คือสามารถทำให้ทราบว่าการสร้างผลผลิต (Output) ออกมา 1 หน่วยนั้น ต้องใช้งบประมาณเท่าไร ทำให้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยจึงเหมาะกับหลักสูตรที่มีผลผลิตเป็นจำนวนคนที่ได้รับผลประโยชน์ ยิ่งไปกว่านั้น ยังสามารถวิเคราะห์รายการและประเภทของต้นทุน (Cost Item) ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้สามารถทราบถึงรายละเอียดของรายการ และสัดส่วนการใช้ต้นทุนต่าง ๆ ทั้งในส่วน of ต้นทุนทางตรง (Direct Cost) และต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) ต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost) ต้นทุนค่าวัสดุ (Material Cost) และต้นทุนค่าแรง (Labor Cost) (Phillips & Thompson, 2003) ซึ่งการทราบรายการต้นทุนต่าง ๆ อย่างละเอียดจะช่วยให้ผู้ประเมินสามารถทราบถึง

สัดส่วนการใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) ต่อการผลิตผลผลิต (Output) ได้ชัดเจน และยังสามารถนำกรณีศึกษานี้ไปใช้เป็นโครงการต้นแบบในการพิจารณาแนวทางการสนับสนุนทุนให้แก่โครงการในอนาคตได้

สำหรับต้นทุนทางตรง (Direct Cost) หมายถึง ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการให้ดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ (Objective) ที่โครงการตั้งไว้ ในขณะที่ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) คือ ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการให้ดำเนินงานโดยตรง แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่พ่วงเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าสวัสดิการที่ให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น นอกจากการกำหนดต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมแล้ว ขั้นตอนถัดมา คือ การวิเคราะห์และคำนวณต้นทุนในแต่ละประเภท ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ ต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost) ต้นทุนค่าวัสดุ (Material Cost) และต้นทุนค่าแรง (Labor Cost)

ซึ่งต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost) ได้แก่ อาคารสถานที่ สิ่งปลูกสร้าง ยานพาหนะ เครื่องจักร ครุภัณฑ์ และอุปกรณ์ สำหรับต้นทุนค่าลงทุนในรายการที่เป็นสถานที่ อาคาร สิ่งปลูกสร้าง ครุภัณฑ์หรืออุปกรณ์ที่มีอายุการใช้งานยาวนานกว่าหนึ่งช่วงเวลา การคำนวณต้นทุนโดยใช้ราคาของอุปกรณ์หรือสถานที่เป็นตัวแทนต้นทุนนั้น จะส่งผลให้ได้ต้นทุนการให้บริการที่สูงเกินจริง ดังนั้นจึงใช้ค่าเสื่อมราคา (Depreciation Cost) เป็นตัวแทน (วรเวชม์ สุวรรณระดา และคณะ, 2558) โดยการคำนวณหาค่าเสื่อมราคาจะอ้างอิงจากวิธีคำนวณค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง (Straight Line Depreciation Method) และหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรสำหรับหน่วยงานภาครัฐของกรมบัญชีกลาง (2557) ซึ่งมีสูตร คือ

$$\text{ต้นทุนค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{ราคาซื้อ}}{\text{อายุการใช้งาน (ปี)}}$$

ต้นทุนค่าวัสดุ (Material Cost) ได้แก่ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค ค่าธรรมเนียม ค่าวัสดุทั่วไปที่ใช้ไป ค่าครุภัณฑ์ต่ำกว่าเกณฑ์ (มูลค่าไม่ถึง 5,000 บาทตามราคาทุน) ค่าเช่าอสังหาริมทรัพย์ ค่าใช้สอยซ่อมบำรุง ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่าง ๆ และเพื่อหลีกเลี่ยงการนับซ้ำระหว่าง ต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost) และต้นทุนวัสดุ (Material Cost) โครงการประเมินฉบับนี้จะใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

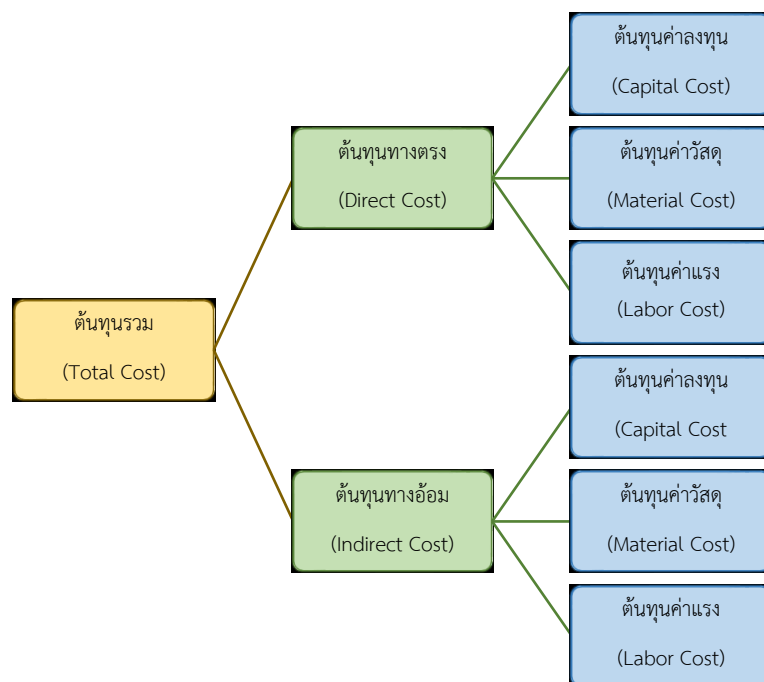
หนึ่ง อสังหาริมทรัพย์ ที่ลงทุนก่อสร้างขึ้นมา หรือมีกรรมสิทธิ์ครอบครองและเป็นเจ้าของ จะคำนวณอยู่ในส่วนของต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost) แต่ถ้าอสังหาริมทรัพย์นั้นไม่ได้มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง จะพิจารณาในรูปของค่าเช่าซึ่งในส่วนนี้จะคำนวณอยู่ในส่วนของต้นทุนวัสดุ (Material Cost) แทน

สอง ครุภัณฑ์ ถ้ามีราคาไม่ถึง 5,000 บาทตามราคาทุน จะคำนวณอยู่ในส่วนของต้นทุนวัสดุ (Material Cost) แต่ครุภัณฑ์ที่มีราคาตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไปจะคำนวณอยู่ในส่วนของต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost)

สาม ในกรณีที่มีการซ่อมบำรุงครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง จะคำนวณค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เป็นต้นทุนวัสดุ (Material Cost) เท่านั้น

ท้ายที่สุด ต้นทุนค่าแรง (Labor Cost) ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว เงินประจำตำแหน่ง ค่าล่วงเวลา ค่าตอบแทนบุคลากร และเงินตอบแทนพิเศษ เป็นต้น ทั้งนี้ต้นทุนทั้ง 3 ประเภทนี้เป็นต้นทุนซ้อนอยู่ในส่วนของต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมได้ตามภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 รายการและประเภทของต้นทุน

ที่มา: คณะผู้ประเมิน

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลลัพธ์ (Outcome)

ผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้น คือผลสืบเนื่อง (Consequence) หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากผลผลิต (Output) โดยทั่วไปแล้วการพิจารณาผลลัพธ์จะพิจารณาการเปลี่ยนแปลงหลังจากที่ได้รับผลผลิตแล้วเป็นระยะเวลา 1 -5 ปี ด้วยการติดตามประเมินผลกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับผลผลิต (Output) ผ่านการกระบวนการสัมภาษณ์ (Interview) สันทนากลุ่ม (Focus group) ติดตามการเปลี่ยนแปลง (Cohort study) ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนี้สามารถจำแนกได้เป็น 2 กรณี ได้แก่

หนึ่ง กรณีที่เป็นผลลัพธ์ในเชิงปริมาณ หรือ ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน (Quantitative Outcome) ซึ่งสามารถใช้ค่าแทนทางการเงิน (Financial proxy) ได้ เช่น การที่ผู้เข้าร่วมอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 มีทักษะทางด้านภาษาอังกฤษที่ดียิ่งขึ้น จึงสามารถติดต่อค้าขายกับต่างประเทศได้ ทำให้มีรายได้ที่เป็นตัวเงินเพิ่มมากยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มช่องทางในการหารายได้

ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด และ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งจะสามารถประเมินมูลค่าของผลลัพธ์ดังกล่าวด้วย รูปแบบของการประเมินความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay Approach) ควบคู่กับการประเมินการ เปลี่ยนแปลงทางทุนมนุษย์ (Human Capital Approach) หรือพิจารณาเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) เป็นต้น สำหรับ วิธีการประเมินที่โครงการประเมินนี้เลือกใช้ ได้แก่ การคำนวณอัตรา ผลตอบแทนทางสังคม (Social Return On Investment Ratio: SROI) ตามสูตร

$$SROI = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบันของผลประโยชน์ทั้งหมด}}{\text{มูลค่าปัจจุบันของการลงทุนทั้งหมด}}$$

ซึ่งผลการประเมินด้วยการคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคม (Social Return On Investment Ratio, SROI) จะช่วยบ่งชี้ว่า ทุกการลงทุนของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 1 บาท จะสามารถสร้าง ผลตอบแทนทางสังคมคิดเป็นมูลค่ากี่บาท

สอง กรณีที่เป็นผลลัพธ์เชิงคุณภาพ หรือผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Qualitative Outcome) ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ หรือมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่ากรณีนี้จะไม่สามารถประเมินออกเป็นเป็นค่าแทนทางการเงินได้จึงใช้แนวทางการประเมิน การวัดการเปลี่ยนแปลงของชีวิต หรือ The Life Experiences Survey (LES) (Sarason, Johnson & Siegel, 1978) ผ่านการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งนี้ การวัดการเปลี่ยนแปลงของชีวิต จะใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และการศึกษาตามรุ่นย้อนหลัง (Retrospective Cohort Study)

ทั้งนี้ผลลัพธ์ดังกล่าว เป็นผลลัพธ์เบื้องต้นที่ตั้งขึ้นโดยสมมติฐานของผู้วิจัย ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลง โดย ปรับเพิ่มลดได้หลังจากกระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus group) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดของโครงการ (All Stakeholders) ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะทำให้ผู้ประเมินได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่แท้จริงของโครงการ

ขั้นตอนที่ 7 การประเมินผลกระทบ (Impact)

ผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) เป็นผลทางสังคมที่เกิดขึ้นในระยะยาว ซึ่งส่วนใหญ่จะวัดเมื่อเสร็จสิ้น การดำเนินการไปแล้วเกิน 5 ปี หรือ เป็นการพิจารณาผลกระทบในระดับมหภาค โดยทั่วไปแล้วสำหรับวิธีการ ประเมินผลกระทบ (Impact) สามารถประเมินได้ 3 แนวทางด้วยกัน ได้แก่ หนึ่ง คือ การประเมินผลกระทบ

โดยการนำ ผลลัพธ์ หักด้วย สิ่งที่เกิดขึ้นแม้ไม่มีโครงการ (Deadweight) สอง คือ การประเมินผลกระทบผ่านการพิจารณาผลทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังมีการสร้างผลลัพธ์ไปแล้วระยะ 5 ปีขึ้นไป ซึ่งโครงการที่จะประเมินด้วยแนวทางนี้ได้ควรเป็นโครงการที่มีเป้าหมายขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลงในระดับมหภาค และแนวทางสุดท้ายคือ ไม่สามารถประเมินผลกระทบได้ หากวัตถุประสงค์ทางสังคมของมีเป้าหมายที่ชัดเจนในระดับผลลัพธ์ การประเมินในระดับผลลัพธ์ก็ถือว่าเพียงพอแล้ว (บริษัท ป่าสาละ จำกัด, 2561)

บทที่ 3

แนวทางการประเมินผลตอบแทนทางสังคม ผ่านทางทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change)

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมผ่านทางทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change) มีเป้าหมายเพื่อศึกษาผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งโครงการดังกล่าวได้สร้างองค์ความรู้ (Upskill) ทักษะคิด และความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการค้าขาย ซึ่งจะทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถต่อยอดทักษะดังกล่าว ในการประกอบอาชีพที่ต้องใช้ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษ จนกระทั่งสามารถติดต่อกับลูกค้าชาวต่างชาติ และสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษที่เป็นสากล

ทำให้ในบทนี้ผู้ประเมินจะกล่าวถึงห่วงโซ่ผลลัพธ์ (Impact Value Chain) ของโครงการ โดยมีโจทย์ในการประเมินว่า “ถ้าผู้เข้าร่วมโครงการผ่านการอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 แล้ว จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด และความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้าขายเบื้องต้น กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย”

การออกแบบแนวทางการประเมินผลตอบแทนทางสังคม คณะผู้ประเมินจัดทำกรสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ประเมินเข้าใจถึงแนวคิดของโครงการและผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder)

การดำเนินการศึกษาโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 แก่ผู้เข้าร่วมอบรมได้สร้างผลสืบเนื่องให้กับ 2 ภาคส่วนใหญ่ๆ โดยผู้ประเมินสามารถวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ประกอบไปด้วย 2 ภาคส่วนหลัก ได้แก่

หนึ่ง กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นผู้ผ่านการอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มที่เกิดผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มหลัก ซึ่งกลุ่มๆนี้ จะได้รับรายได้เพิ่มหลังจากสิ้นสุดการอบรม มีทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษดีขึ้น มีทัศนคติในทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษดีขึ้น มีความสามารถ และ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษดีขึ้น

สอง ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมุล เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดอบรม และเป็นผู้ประสานงานหลักในการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ซึ่งสวน

ทองมโลหะ ได้รับรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากสิ้นสุดการอบรม มีความสามัคคีในชุมชนแข็งแกร่งยิ่งขึ้น ชุมชนสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

เพราะฉะนั้นคณะผู้ประเมินได้ทำการวิเคราะห์ถึงความเกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้เสียของโครงการ พร้อมทั้งระบุถึงกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ในการประเมินครั้งนี้ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder)

ผู้มีส่วนได้เสีย	การมีส่วนร่วม
กลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมโครงการฯ	ผู้ผ่านการอบรมจากโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองม	เป็นผู้ประสานงานให้คณะเศรษฐศาสตร์ มศว ดำเนินการจัดโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

ที่มา: คณะผู้ประเมิน

3.2 ห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Impact Value Chain)

การวิเคราะห์ห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Impact Value Chain) คือการเชื่อมโยงต้นทุน (Input) ร่วมกับกิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากหัวข้อ 3.1 โดยคณะผู้ประเมินได้ให้คำนิยามในแต่ละประเด็นของห่วงโซ่ผลลัพธ์ ดังนี้

1) ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากร หรืองบประมาณที่ใช้ในการทำกิจกรรม ซึ่งในที่นี้คือ งบประมาณทางการเงิน หรือ ต้นทุนที่ใช้ในการจัดโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567

2) กิจกรรม (Activities) หมายถึง การแทรกแซง (intervention) หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโครงการเพื่อทำให้เกิดผลผลิต (Output) ของโครงการ ซึ่งในที่นี้คือการจัดโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567

3) ผลผลิต (Output) หมายถึง องค์ประกอบที่เป็นผลจากกิจกรรม และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งเป็นตัวเชื่อม และแปรกิจกรรมที่เกิดขึ้นให้ออกมาเป็นผลลัพธ์ หรือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากโครงการ ซึ่งในที่นี้คือ ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567

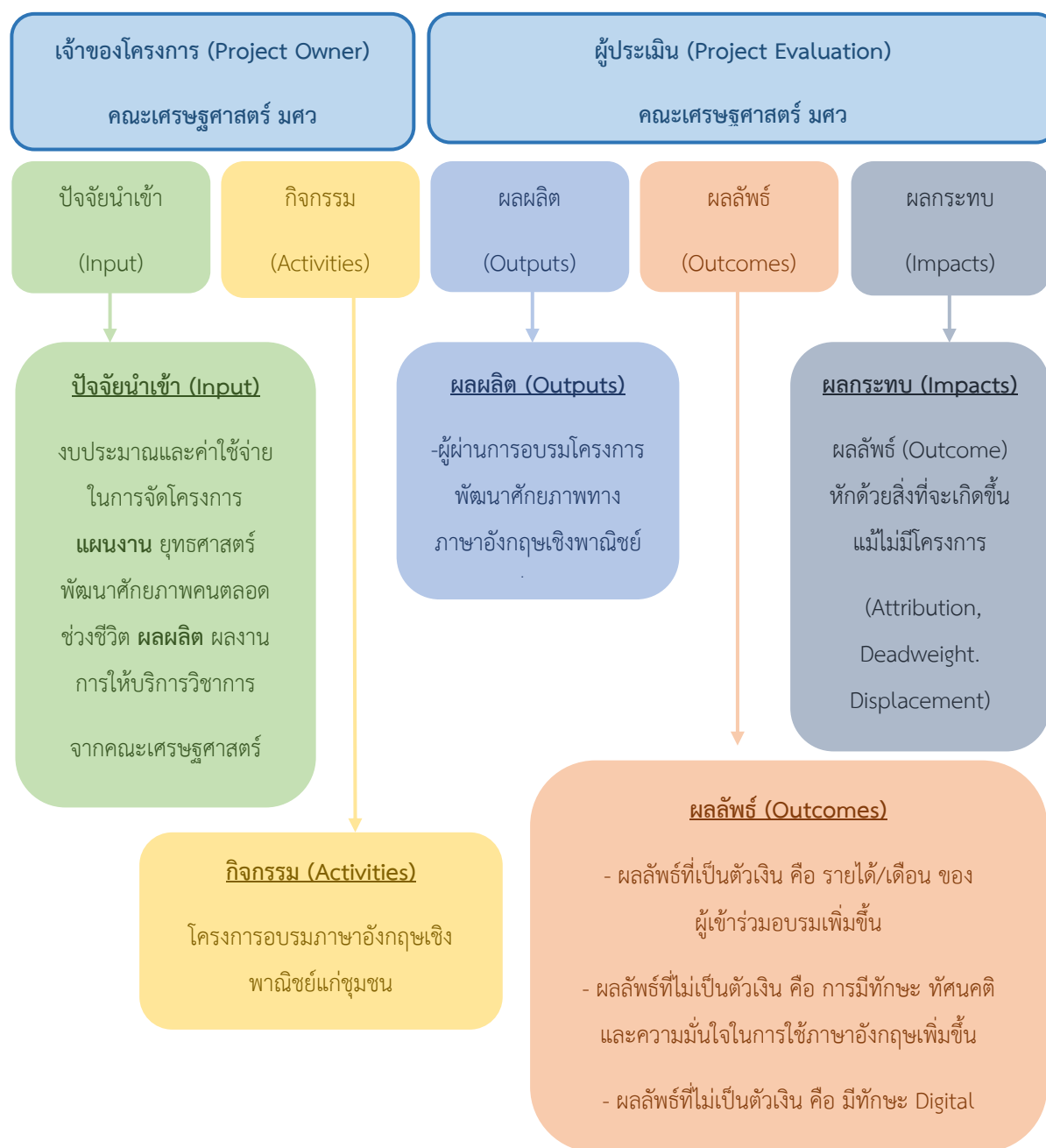
4) ผลลัพธ์ (Outcome) หมายถึง ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเกิดขึ้นของผลผลิต โดยผลลัพธ์จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน (Explicit Outcome) และ ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Implicit Outcome) สำหรับตัวอย่างผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงินที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 คือ ได้รับรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากสิ้นสุดการอบรม จากการ

ที่สามารถนำความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้กับการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ในส่วนของผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินสามารถแบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การเปลี่ยนแปลงทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษดีขึ้น 2) การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษดีขึ้น 3) การเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถ และ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษดีขึ้น

5) ผลกระทบ (Impact) หมายถึง สัดส่วนของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน หลังหักลบสิ่งที่เกิดขึ้นเองออกไป ซึ่งหมายความว่า ถึงแม้ว่าจะไม่เกิดโครงการดังกล่าว อาจเกิดผลผลิตขึ้นจากผู้มีส่วนได้เสียเองอยู่แล้ว ทำให้ต้องมีการจัดสรรปันส่วนให้กับปัจจัยต่าง ๆ เพื่อไม่ให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสูงเกินความเป็นจริง โดยจะต้องคำนึงอยู่ 3 ปัจจัยได้แก่ (1) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่น (Attribution) คือการประเมินสัดส่วนการมีส่วนร่วม (Percent Contribution) ในการเกิดขึ้นของผลลัพธ์ หรือกล่าวอีกมุมหนึ่งได้ว่าอาจมีหลายส่วนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลผลิตและเชื่อมมายังผลลัพธ์ของโครงการ (2) ผลผลิตส่วนเกิน (Deadweight) คือผลผลิตที่ต่อให้ไม่มีองค์กรไหนทำ ผลลัพธ์ก็ยังคงเกิดขึ้นอยู่ดี ผู้รับประโยชน์บางรายอาจพบวิธีการบรรเทาหรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง หรือสภาพสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ อาจดีขึ้นเองได้ และ (3) ผลลัพธ์ทดแทน (Displacement) คือผลลัพธ์สำหรับผู้มีส่วนได้เสียที่ได้รับการชดเชย หรือกล่าวอีกมุมว่า เป็นผลลัพธ์บางส่วนอาจจะไม่ใช่ส่วนเพิ่ม แต่เป็นการทดแทนผลลัพธ์อื่นนั่นเอง

โดยหวังที่หนึ่ง สอง และ สาม เป็นส่วนที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นเจ้าของโครงการ (Project Owner) เป็นผู้ดูแล รวมทั้งเป็นผู้ประเมิน (Project Evaluation) ของโครงการ พัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 โดยสามารถสรุปห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ ได้ดังภาพที่ 3.1

ภาพที่ 3.1 ห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Impact Value Chain)

ที่มา: คณะผู้ประเมิน

3.3 ตัวชี้วัดทางสังคม (Social Impact indicator)

หลังจากทราบถึงผู้ที่มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) และห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Mapping Outcomes) ของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ของ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในประเด็นนี้จะเป็นการพัฒนาห่วงโซ่ผลลัพธ์ไปสู่การหาผลตอบแทนทางสังคม

การสร้างตัวชี้วัดทางสังคม (Social Impact indicators) สามารถบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยตัวชี้วัดเหล่านี้จะชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างจุดแรกเริ่มตอนที่ก่อนที่จะเกิดโครงการ และหลังจากเกิดโครงการ และได้ใช้องค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้กับการค้าขายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ทั้งนี้ผลผลิต (Output) ของหลักสูตรฯ ได้สร้างผลลัพธ์ (Outcome) ที่หลากหลาย ในบางผลลัพธ์มักจะมีตัวชี้วัดได้โดยตรง แต่ในบางผลลัพธ์อาจต้องหาตัวชี้วัดที่เหมาะสมเพื่อนำมาประเมินผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจอยู่ในรูปของตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน หรือแม้กระทั่งผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม หรือนามธรรม โดยผลลัพธ์บางประเด็นที่อยู่ในลักษณะของนามธรรมจะต้องสร้างตัวชี้วัด (Indicator) หรือค่าแทนทางการเงิน (Financial Proxy) เพื่อนำไปคำนวณผลตอบแทนทางสังคมที่มีความแม่นยำ และมีประสิทธิภาพมากที่สุด อีกทั้งผู้มีส่วนได้เสียแต่ละคน/กลุ่มอาจจะมีมุมมองที่แตกต่างกันในด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากหลักสูตร เพราะฉะนั้น ผู้ประเมินได้ทำการสรุปภาพรวมตัวชี้วัดทางสังคมที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสียแต่ละราย พร้อมทั้งระบุวิธีที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัดทางสังคม (Social Impact indicators)

ผู้มีส่วนได้เสีย	ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด	วิธีเก็บข้อมูล
ผู้เข้าร่วม อบรม โครงการฯ	- การเปลี่ยนแปลงทางรายได้ - การเปลี่ยนแปลงทางทักษะ การสื่อสาร - การเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ - การเปลี่ยนแปลงด้านความ มั่นใจ	- ได้รับรายได้เพิ่มหลังจากสิ้นสุดการอบรม - มีทักษะการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษดีขึ้น - มีทัศนคติในทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษดีขึ้น - มีความสามารถ และ ความมั่นใจในการใช้ ภาษาอังกฤษดีขึ้น	- แบบสอบถาม - การสัมภาษณ์ เชิงลึก
ศูนย์การ เรียนรู้ชุมชน ด้าน สิ่งแวดล้อม สวนทองมด	- การเปลี่ยนแปลงทางรายได้ - การเปลี่ยนแปลงด้านความ สามัคคีภายในชุมชน - การเปลี่ยนแปลงด้านการสร้าง เครือข่ายภายในชุมชน	- ได้รับรายได้เพิ่มหลังจากสิ้นสุดการอบรม - ความสามัคคีในชุมชนแข็งแกร่งยิ่งขึ้น - ชุมชนสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือได้ เพิ่มขึ้น	- แบบสอบถาม - การสัมภาษณ์ เชิงลึก

ที่มา: คณะผู้ประเมิน

3.4 การประเมินผลตอบแทนทางสังคม

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมครั้งนี้ทำผ่านแนวคิดของทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง (Theory of Change) ตามห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Impact Value Chain) ที่กล่าวไปในหัวข้อ 3.2 โดยการประเมินในครั้งนี้มีใจพินัยว่า “ถ้าผู้เข้าร่วมโครงการผ่านการอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 แล้ว จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะการสื่อสาร ทักษะคิด และ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้าขายเบื้องต้น กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย”

เพื่อนำมาสู่การผลการประเมินนั้น ผู้ประเมินมีแนวทางการประเมินด้วยกัน 2 วิธี ได้แก่ การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI) และการประเมินการวัดการเปลี่ยนแปลงของชีวิต (The Life Experience Survey: LES) โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI)

การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI) เป็นวิธีการประเมินที่ทำให้ทราบถึงความเข้าใจ และขนาดของมูลค่าทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ซึ่งประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Accounting) และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) (โชติกา ภาชีผล, 2017)

แนวการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจะวัดจากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะ(Skill) ทักษะคิด (Attitude) และ ความมั่นใจ (Confidence) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยจะสามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในรูปแบบของความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay Approach) ควบคู่กับการประเมินการเปลี่ยนแปลงทางทุนมนุษย์ (Human Capital Approach) ในประเด็นของการเปลี่ยน

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าการศึกษาผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ได้สร้างคุณค่าให้กับสังคม แต่คุณค่าทางสังคมที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากภาคส่วนอื่นที่สามารถก่อให้เกิดผลลัพธ์เช่นเดียวกันกับโครงการหรือหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่อาจจะไม่ใช่ของโครงการนี้ทั้งหมด จึงทำให้ต้องให้เครดิต หรือจัดสรรปันส่วน เพื่อไม่ให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสูงเกินความเป็นจริงด้วยเหตุนี้ เพื่อให้การประเมินผลตอบแทนทางสังคมมีค่าสะท้อนความจริงมากที่สุด จึงทำการพิจารณา 3 กรณีดังนี้ร่วมด้วย

หนึ่ง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่น (Attribution) ซึ่งจะต้องทำการประเมินสัดส่วนผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่นด้วย ซึ่งในกรณีนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดขึ้นมาจากอิทธิพลหลายภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นตัวโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนเอง หรือ

การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจน ความร่วมมือของครอบครัวและตัวบุคคลในการปฏิบัติตาม คำแนะนำของผู้ให้การอบรม เป็นต้น

สอง ผลลัพธ์ส่วนเกิน (Deadweight) เป็นผลลัพธ์ที่แม้ต่อให้ไม่มีโครงการดังกล่าวก็ยังคงเกิด ผลลัพธ์อยู่ดี หรือผู้มีส่วนได้เสียบางคนอาจพบวิธีพัฒนาทักษะ หรือวิธีเพิ่มประสิทธิภาพได้ด้วยตนเอง ซึ่งใน กรณีนี้จะพิจารณาผลลัพธ์ส่วนเกินในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลง (Difference in Difference) ก่อนและหลัง ที่ได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์ โดยอยู่ในข้อคำถามที่ถามกับผู้มีส่วนได้เสียเป็น ที่เรียบร้อยแล้ว จึงเป็นการคำนึงถึงผลลัพธ์ส่วนเกินในตัวคำตอบโดยอัตโนมัติ

สาม ผลลัพธ์ทดแทน (Displacement) หมายถึงผลลัพธ์ที่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มหนึ่งได้รับการ ชดเชยด้วยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่น

เพราะฉะนั้นผลลัพธ์สุทธิ (Net Outcome) ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนาศักยภาพทาง ภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ของผู้มีส่วนได้เสียสามารถหาได้จากสมการ

$$\text{ผลลัพธ์สุทธิ (Net Outcome)} = \text{การเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ (Outcome)} - \text{ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่น (Attribution)} - \text{ผลลัพธ์ส่วนเกิน (Deadweight)} - \text{ผลลัพธ์ทดแทน (Displacement)}$$

ผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมินเพื่อให้แสดงถึง “มูลค่า” และ แสดงถึง “ความคุ้มค่า” ในการลงทุนของโครงการโดยผลตอบแทนทาง สังคมเป็นการคำนวณผลตอบแทนทางสังคมในด้านต่าง ๆ ที่โครงการสร้างขึ้นมามีมูลค่าเงินเทียบเท่า (Monetized Value) แล้วเปรียบเทียบกับมูลค่าทางการเงินของต้นทุนที่ใช้ไปในการดำเนินโครงการ เพื่อดูว่า โครงการดังกล่าวสามารถสร้างผลตอบแทนทางสังคมคิดเป็นมูลค่าเท่าไรต่อทุก 1 บาทที่ลงทุนไปในโครงการ

โดยมูลค่าของการลงทุนในโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คืองบประมาณที่คณะ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ในการจัดโครงการดังกล่าว ในส่วนของมูลค่าของผลลัพธ์ที่ เกิดขึ้น ถูกคำนวณมาจากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ทั้ง 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เข้าร่วมอบรมโครงการฯ และ ศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมัล เพื่อให้ออกมาเป็นผลลัพธ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นของโครงการฯ ซึ่ง ผลลัพธ์ดังกล่าวจะถูกหักผลลัพธ์ที่โครงการไม่ได้ก่อดังที่กล่าวไปข้างต้นเพื่อให้สามารถสะท้อนถึงมูลค่าของ ผลลัพธ์อย่างแท้จริง

จากนั้นการคำนวณผลตอบแทนทางสังคมจะต้องทำงานแปลงมูลค่าเงินตามช่วงเวลา โดยการปรับมูลค่าเงินตามเวลามีวัตถุประสงค์เพื่อแปลงมูลค่าในอนาคตมา (Future Value: FV) เป็นมูลค่าในปัจจุบัน (Present Value: PV) ซึ่งสามารถช่วยให้สามารถเปรียบเทียบมูลค่าสองมูลค่าที่อยู่ในช่วงเวลาต่างกันได้ง่ายขึ้น โดยอาศัยอัตราคิดลด (Discount Rate) ได้จากสูตร

$$Present\ Value = \frac{Future\ Value\ (FV)}{(1+i)^n}$$

โดย FV คือ มูลค่าผลกระทบที่เกิดขึ้นในปีนั้น ๆ n คือ จำนวนปี และ i คือ อัตราคิดลด โดยคณะผู้วิจัยใช้อัตราคิดลด (Discount Rate) ในอัตราร้อยละ 3.50 ต่อปี ซึ่งถูกกำหนดมาจากอัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาล 10 ปี (อ้างอิงจากข้อมูลจากสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย)

เมื่อได้มูลค่าปัจจุบันของผลลัพธ์หลังหักผลลัพธ์ที่โครงการไม่ได้ก่อ และมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนในการลงทุนของโครงการ จึงนำมาสู่การคำนวณผลตอบแทนทางสังคม โดยสูตรการคำนวณ SROI แสดงได้ในสมการ

$$\text{ผลตอบแทนจากการลงทุนทางสังคม (SROI)} = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบันของผลลัพธ์สุทธิทั้งหมด}}{\text{มูลค่าปัจจุบันของการลงทุนโครงการ}}$$

ผลการประเมินด้วยการคำนวณอัตราผลตอบแทนทางสังคม (Social Return On Investment Ratio, SROI) จะช่วยบ่งชี้ว่า ทุกการลงทุนในโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนประจำปี พ.ศ. 2567 ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 1 บาท สามารถสร้างผลตอบแทนทางสังคมคิดเป็นมูลค่ากี่บาท หรือสะท้อนถึงความคุ้มค่าของโครงการนั่นเอง

3.4.2 การประเมินการเปลี่ยนแปลงของชีวิต (The Life Experience Survey: LES)

การประเมินการเปลี่ยนแปลงของชีวิต (The Life Experience Survey: LES) เป็นการประเมินผลลัพธ์จากการดำเนินงานโดยเฉพาะผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Qualitative Outcome) หรือผลลัพธ์ที่ไม่สามารถใช้ค่าแทนทางการเงิน (Financial Proxy) ได้

แนวการประเมินการเปลี่ยนแปลงของชีวิตจะวัดจากการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตของโครงการ ซึ่งจะอยู่ในลักษณะของผลลัพธ์เชิงนามธรรม ของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนั้นก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในมิติเชิงความรู้ มิติเชิงคุณค่า มิติเชิงจิตใจ และการเปลี่ยนแปลงเชิงทัศนคติ โดยจะแสดงอยู่รูปของมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และการเปลี่ยนแปลง (Difference in Difference)

เมื่อได้ผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI) และการประเมินการเปลี่ยนแปลงของชีวิต (The Life Experience Survey: LES) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว คณะผู้ประเมินจะสามารถประเมินความคุ้มค่าของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย หรือแนวปฏิบัติต่อการนำไปขยายผลเพื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างต่อไป

3.5 แบบบันทึกการประเมินผลตอบแทนทางสังคม

แบบบันทึกการประเมินผลตอบแทนทางสังคมของโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ประจำปี พ.ศ. 2567 ได้ถูกออกแบบจากการสนทนากลุ่มกับตัวแทนผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะเป็น คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้เข้าร่วมโครงการ และ สวนทองมุล เพื่อให้เข้าใจผลลัพธ์ (Outcome) ที่เกิดขึ้นอย่างตรงประเด็นมากที่สุด

แบบสอบถามจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมอบรมโครงการฯ (2) แบบสอบถามสำหรับศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมุล

โดยแบบสอบถามฉบับที่ 1 จะเป็นการสอบถามถึงการเปลี่ยนแปลงใน 3 ประเด็น ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะ (Skill Change) การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ (Attitude Change) และ การเปลี่ยนแปลงทางด้านความมั่นใจ (Confidence) ในส่วนของแบบสอบถามฉบับที่ 2 จะเป็นการสอบถามการเปลี่ยนแปลงทางด้านความสามัคคีในชุมชน หลังจากการจัดโครงการดังกล่าว โดยรายละเอียดของแบบสอบถามจะแสดงในภาคผนวก

บทที่ 4

การประเมินมูลค่าการลงทุนและมูลค่าผลลัพธ์ ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

จากการวิเคราะห์ห่วงโซ่เชื่อมโยงผลลัพธ์ (Impact Value Chain) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงต้นทุน (Input) ร่วมกับ กิจกรรม (Activities) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ของที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากที่กล่าวไปในหัวข้อ 3.2 ในบทนี้จะเป็นการประเมินมูลค่าการลงทุนและมูลค่าผลลัพธ์ผลลัพธ์ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน เพื่อนำไปสู่การประเมินผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI)

4.1 การประเมินมูลค่าการลงทุนของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

การประเมินต้นทุนในการศึกษานี้ คือ ต้นทุนที่เสียไปเพื่อนำมาสู่ผลผลิต (Output) ซึ่งผลผลิตในที่นี้หมายถึงผู้ผ่านการอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนทำให้ต้นทุนจะถูกประเมินจากค่าใช้จ่ายของของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการดำเนินการโครงการบริการวิชาการในครั้งนี้

จากการศึกษารวบรวมข้อมูล พบว่า ค่าใช้จ่ายของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำหรับการจัดโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ตลอดทั้งโครงการ อยู่ที่ 240,000 บาท ซึ่งจัดเป็นต้นทุนทางตรง (Direct cost) อย่างไรก็ตาม มูลค่าการลงทุนจะมีเพียงแค่ต้นทุนทางตรงเท่านั้น (ไม่มีต้นทุนทางอ้อม)

ทั้งนี้เพื่อให้เห็นโครงสร้างต้นทุนด้วยการจำแนกเป็นต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost) ต้นทุนค่าวัสดุ (Material Cost) และต้นทุนค่าแรง (Labor Cost) ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 รายละเอียดต้นทุนทางตรง

ประเภทต้นทุน	รายการต้นทุน	ค่าใช้จ่าย
ต้นทุนค่าลงทุน (Capital Cost)	ค่าอาหารเช้า	11,000
	ค่าอาหารว่าง	21,000
	ค่าอาหารกลางวันและเครื่องดื่ม	63,000
	รวมต้นทุนค่าลงทุน	95,000
ต้นทุนค่าวัสดุ (Material Cost)	ค่าวัสดุ/ค่าใช้สอย	15,000
	รวมต้นทุนค่าวัสดุ	15,000
ต้นทุนค่าแรง (Labor Cost)	ค่าวิทยากร	40,000
	ค่าจ้างเหมารถตู้ปรับอากาศ	35,000
	ค่าจ้างทำรายงานสรุปผลโครงการพัฒนา ศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน	55,000
	รวมต้นทุนค่าแรง	130,000
รวมต้นทุนทั้งหมด		240,000

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

4.2 การประเมินมูลค่าผลลัพธ์ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

การประเมินมูลค่าผลลัพธ์จะประเมินจากผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเกิดขึ้นของผลผลิต ซึ่งหมายความว่าประเมินจากการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน (Explicit Outcome) และ ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Implicit Outcome) ของผู้มีส่วนได้เสียได้ 2 ภาคส่วน ได้แก่ (1) ผู้เข้าร่วมอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน (2) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด

สำหรับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มแรก เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งเป็นกลุ่มที่เป็นผลผลิตของโครงการที่จะไปสร้างผลลัพธ์โดยตรง ผู้เข้าร่วมอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน โดยผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน คือ รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการนำทักษะภาษาอังกฤษไปใช้หลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ ในส่วนของผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินจะวัดจากการเปลี่ยนแปลงของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะติดต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ และ ทักษะทาง Digital Learning ของผู้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว

สำหรับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มที่สอง คือ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด จะมีผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน คือ รายได้จากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนที่เพิ่มขึ้น

ในส่วนของผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินจะวัดจากการเปลี่ยนแปลงของความสามัคคี และ การสร้างเครือข่ายภายในชุมชนที่เพิ่มขึ้น

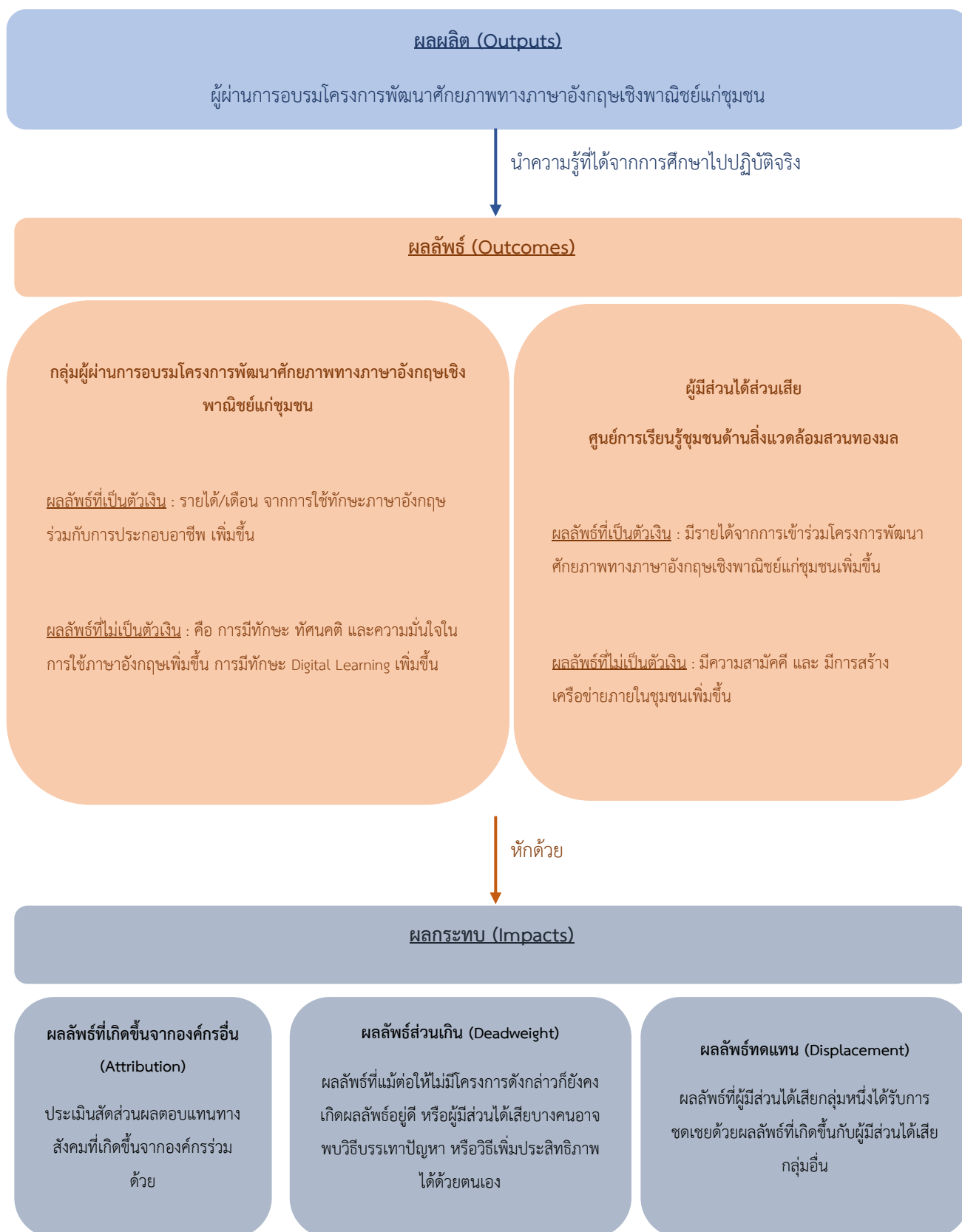
ทั้งนี้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นข้างต้นอาจจะไม่ใช่เกิดขึ้นจากโครงการนี้ทั้งหมด จึงทำให้ต้องให้เครดิต หรือ จัดสรรปันส่วน เพื่อไม่ให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสูงเกินความเป็นจริง ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้การประเมินผลตอบแทนทางสังคมมีค่าสะท้อนความจริงมากที่สุด จึงทำการพิจารณา 3 กรณี ดังนี้ร่วมด้วย

หนึ่ง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่น (Attribution) ซึ่งจะต้องทำการประเมินสัดส่วนผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากองค์กรอื่นด้วย ซึ่งในกรณีนี้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดขึ้นมาจากอิทธิพลหลายภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นตัวโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน หรือ การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจน ความร่วมมือของชาวบ้านในชุมชนและตัวบุคคลในการปฏิบัติตามคำแนะนำของวิทยากร เป็นต้น

สอง ผลลัพธ์ส่วนเกิน (Deadweight) เป็นผลลัพธ์ที่แม้ต่อให้ไม่มีโครงการดังกล่าวก็ยังคงเกิดผลลัพธ์อยู่ดี หรือผู้มีส่วนได้เสียบางคนอาจพบวิธีบรรเทาปัญหา หรือวิธีเพิ่มประสิทธิภาพได้ด้วยตนเอง ซึ่งในกรณีนี้จะพิจารณาผลลัพธ์ส่วนเกินในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลง (Difference in Difference) ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน โดยอยู่ในข้อคำถามที่ถามกับผู้มีส่วนได้เสียเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงเป็นการคำนึงถึงผลลัพธ์ส่วนเกินในตัวคำตอบโดยอัตโนมัติ

สาม ผลลัพธ์ทดแทน (Displacement) หมายถึงผลลัพธ์ที่ผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มหนึ่งได้รับการชดเชยด้วยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่น

ภาพที่ 4.2 กรอบแนวคิดการประเมินมูลค่าผลลัพธ์

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวจะเป็นได้ว่าผลลัพธ์เกิดขึ้นจากผู้มีส่วนได้เสีย 2 ภาคส่วน ทำให้ต้องแยกประเมินเป็นรายประเด็น ซึ่งในการประเมินเบื้องต้นในการศึกษานี้จะทำการประเมิน(1) ผู้เข้าร่วมอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน (2) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด ปี 2567 ซึ่งเป็นกลุ่มที่เป็นกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง

4.2.1 การประเมินมูลค่าผลลัพธ์ของผู้ผ่านการอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

ผลลัพธ์ (Outcome) ของผู้ผ่านการอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน เป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยผลลัพธ์จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน (Explicit Outcome) และ ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Implicit Outcome)

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างของผู้ผ่านการอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนจำนวน 12 คน

เริ่มจากการประเมินมูลค่าผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน จะเป็นการประเมินจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน โดยจะประเมินจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมอบรมในโครงการ จากผลการประเมินพบว่า มีผู้ได้รับรายได้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น

ในส่วนของการประเมินมูลค่าผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินจะถูกแบ่งเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะคิดต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ และ ทักษะทาง Digital Learning โดยจะประเมินจากการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ก่อนและหลังจากเข้าร่วมโครงการ หรือในทางภาษาการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจะเรียกว่าการประเมินผลลัพธ์ส่วนเกิน (Deadweight) ซึ่งจะพิจารณาในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลง (Difference in Difference) ก่อนและหลังที่ได้รับการดูแลจากผู้เรียนผู้ผ่านการศึกษาหลักสูตรเพื่อการดูแลบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ โดยการประเมินจะเป็นการคะแนนผลลัพธ์ในแต่ละประเด็นที่จะมีสเกล (Scale) อยู่ระหว่าง 0 (ต่ำที่สุด) ถึง 5 (สูงที่สุด)

ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าผลลัพธ์ทุกด้านมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทักษะการสื่อสาร)เพิ่มขึ้น 1.39 คะแนน (เพิ่มจาก 1.90 คะแนน เป็น 3.29 คะแนน) ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น 1.75 คะแนน (เพิ่มจาก 1.92 คะแนน เป็น 3.67 คะแนน) การเปลี่ยนแปลงทางด้านความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น 0.99 คะแนน (เพิ่มจาก 2.13 คะแนน เป็น 3.12 คะแนน) และการเปลี่ยนแปลงทางด้าน

ทักษะทาง Digital Learning เพิ่มขึ้น 1.74 คะแนน(เพิ่มจาก 1.92 คะแนน เป็น 3.66 คะแนน) ทั้งนี้เพื่อให้เห็นรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละประเด็นมากขึ้น ผู้วิจัยได้แสดงผลการประเมินรายประเด็น ดังนี้

หนึ่ง การเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ จะถูกประเมินจากระดับการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเบื้องต้น ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเบื้องต้น ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น และ ทักษะการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้าขาย โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.3.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทักษะการสื่อสาร)

การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ (ทักษะการสื่อสาร)	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ลดลง	ไม่เปลี่ยน	เพิ่มขึ้น
ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเบื้องต้น	0.00% (0 คน)	8.33% (1 คน)	91.67% (11 คน)
ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเบื้องต้น	0.00% (0 คน)	16.67% (2 คน)	83.33% (10 คน)
ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น	0.00% (0 คน)	25.00% (3 คน)	75.00% (9 คน)
ทักษะการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้าขาย	0.00% (0 คน)	16.67% (2 คน)	83.33% (10 คน)

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

ตารางที่ 4.3.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทักษะการสื่อสาร)

การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ (ทักษะการสื่อสาร)	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเบื้องต้น	1.83	3.33	1.50
ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเบื้องต้น	1.75	3.17	1.42
ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น	2.17	3.42	1.25
ทักษะการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้าขาย	1.83	3.25	1.42
เฉลี่ยทุกประเด็น	1.90	3.29	1.39

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

สอง การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ จะถูกประเมินจากระดับการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติใน 3 ประเด็น ได้แก่ เข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น การเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ และ ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สนุก โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.4.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ)

การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ (ทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ)	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ลดลง	ไม่เปลี่ยน	เพิ่มขึ้น
เข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น	0.00% (0 คน)	8.33% (1 คน)	91.67% (11 คน)
การเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ	0.00% (0 คน)	25.00% (3 คน)	75.00% (9 คน)
ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สนุก	0.00% (0 คน)	8.33% (1 คน)	91.67% (11 คน)

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

ตารางที่ 4.4.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทัศนคติต่อสื่อสารภาษาอังกฤษ)

การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ (ทัศนคติต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษ)	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
เข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น	1.67	3.33	1.67
การเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ	2.17	3.75	1.58
ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สนุก	1.92	3.92	2.00
เฉลี่ยทุกประเด็น	1.92	3.67	1.75

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

สาม การเปลี่ยนแปลงทางด้านความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ จะถูกประเมินใน 4 ประเด็น ได้แก่ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น ความมั่นใจในการติดต่อลูกค้าชาวต่างชาติ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษบน social media และ ความมั่นใจในการถ่ายทอดภาษาอังกฤษให้คนในครอบครัว โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.5.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ)

การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ (ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ)	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ลดลง	ไม่เปลี่ยน	เพิ่มขึ้น
มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น	0.00% (0 คน)	8.33% (1 คน)	91.67% (11 คน)
มีความมั่นใจในการติดต่อลูกค้าชาวต่างชาติ	0.00% (0 คน)	16.67% (2 คน)	83.33% (10 คน)
มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษบน social media	0.00% (0 คน)	16.67% (2 คน)	83.33% (10 คน)
มีความมั่นใจในการถ่ายทอดภาษาอังกฤษให้คนในครอบครัว	0.00% (0 คน)	25.00% (3 คน)	75.00% (9 คน)

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

ตารางที่ 4.5.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ)

การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ (ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ)	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น	1.67	3.33	1.67
มีความมั่นใจในการติดต่อลูกค้าชาวต่างชาติ	1.58	3.00	1.42
มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษบน social media	2.00	3.08	1.08
มีความมั่นใจในการถ่ายทอดภาษาอังกฤษให้คนในครอบครัว	1.83	3.08	1.25
เฉลี่ยทุกประเด็น	2.13	3.12	0.99

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

ที่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะทาง Digital Learning จะถูกประเมินใน 3 ประเด็น ได้แก่ ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี Digital ความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ ความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการสร้างผลประโยชน์กับการค้าขาย โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.6.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning

การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ลดลง	ไม่เปลี่ยนแปลง	เพิ่มขึ้น
ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี Digital เพิ่มขึ้น	0.00% (0 คน)	0.00% (0 คน)	100.00% (12 คน)
ความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ	0.00% (0 คน)	16.67% (2 คน)	83.33% (10 คน)
ความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการสร้างผลประโยชน์กับการค้าขาย	0.00% (0 คน)	8.33% (1 คน)	91.67% (11 คน)

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

ตารางที่ 4.6.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning

การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning	ผู้เข้าร่วมโครงการ ปี 2567		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี Digital เพิ่มขึ้น	1.92	3.83	1.92
ความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ	1.92	3.58	1.67
ความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการสร้างผลประโยชน์กับการค้าขาย	1.92	3.58	1.67
เฉลี่ยทุกประเด็น	1.92	3.66	1.74

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

4.2.2 การประเมินมูลค่าผลลัพธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

ผลลัพธ์ (Outcome) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน เป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยตรงแก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยผลลัพธ์จะถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน (Explicit Outcome) และ ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Implicit Outcome)

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนจำนวน 1 หน่วยงาน

เริ่มจากการประเมินมูลค่าผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน จะเป็นการประเมินจากการเปลี่ยนแปลงของรายได้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากการดำเนินการจัดอบรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน โดยจะประเมินจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากการจัดโครงการ จากผลการประเมินพบว่า ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมุลได้รับรายได้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากการจัดโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน 15,000 บาท

ในส่วนของการประเมินมูลค่าผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินจะถูกแบ่งเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ คนในชุมชนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้น คนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น และ สวนทองมุลสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้น โดยจะประเมินจากการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ก่อนและหลังจากเข้าร่วมโครงการ หรือในทางภาษาการประเมินผลตอบแทนทางสังคมจะเรียกว่าการประเมินผลลัพธ์ส่วนเกิน (Deadweight) ซึ่งจะพิจารณาในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลง (Difference in Difference) ก่อนและหลังที่ได้รับการดูแลจากผู้เรียนผู้ผ่านการศึกษหลักสูตรเพื่อการดูแลบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ โดยการประเมินจะเป็นการคะแนนผลลัพธ์ในแต่ละประเด็นที่จะมีสเกล (Scale) อยู่ระหว่าง 0 (ต่ำที่สุด) ถึง 5 (สูงที่สุด)

ผลการศึกษาในภาพรวมพบว่าผลลัพธ์ทุกด้านมีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น โดยการเปลี่ยนแปลงทางด้านคนในชุมชนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้น 1 คะแนน (เพิ่มจาก 3 คะแนน เป็น 4 คะแนน) ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงทางด้านคนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น 1 คะแนน (เพิ่มจาก 3 คะแนน เป็น 4 คะแนน) การเปลี่ยนแปลงทางด้านคนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากยิ่งขึ้นเพิ่มขึ้น 1 คะแนน (เพิ่มจาก 3 คะแนน เป็น 4 คะแนน) และการเปลี่ยนแปลงทางด้านสวนทองมุลสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้นเพิ่มขึ้น 1 คะแนน (เพิ่มจาก 3 คะแนน เป็น 4 คะแนน) ทั้งนี้เพื่อให้เห็นรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละประเด็นมากขึ้น ผู้วิจัยได้แสดงผลการประเมินรายประเด็น ดังนี้

การเปลี่ยนแปลงทางด้านความสามัคคีของคนในชุมชน จะถูกประเมินจากระดับการเปลี่ยนแปลงขององค์ความรู้ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ทางด้านคนในชุมชนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้น ด้านคนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากยิ่งขึ้นเพิ่มขึ้น และ ด้านสวนทองมุลสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้นเพิ่มขึ้น โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 4.7.1 ผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงความสามัคคีของคนในชุมชน

การเปลี่ยนแปลงความสามัคคีของคนในชุมชน	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด ปี 2567		
	ลดลง	ไม่เปลี่ยนแปลง	เพิ่มขึ้น
คนในชุมชนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้น	0.00% (0 หน่วย)	0.00% (0 หน่วย)	100.00% (1 หน่วย)
คนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น	0.00% (0 หน่วย)	0.00% (0 หน่วย)	100.00% (1 หน่วย)
คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น	0.00% (0 หน่วย)	0.00% (0 หน่วย)	100.00% (1 หน่วย)
สวนทองมดสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้น	0.00% (0 หน่วย)	0.00% (0 หน่วย)	100.00% (1 หน่วย)

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

ตารางที่ 4.7.2 คะแนนผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงความสามัคคีของคนในชุมชน

การเปลี่ยนแปลงความสามัคคีของคนในชุมชน	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด ปี 2567		
	ก่อน	หลัง	เปลี่ยนแปลง
คนในชุมชนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้น	3	4	1
คนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น	3	4	1
คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น	3	4	1
สวนทองมดสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้น	3	4	1
เฉลี่ยทุกประเด็น	3	4	1

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

บทที่ 5

ผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม

ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

การประเมินผลตอบแทนทางสังคม (Social Return on investment: SROI) เป็นวิธีการประเมินที่ทำให้ทราบถึงความเข้าใจ และขนาดของมูลค่าทางสังคม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ซึ่งประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Accounting) และการวิเคราะห์ต้นทุนและผลประโยชน์ (Cost-Benefit Analysis) (โชติกา ภาชีผล, 2017)

ในบทนี้จะเป็นการประเมินผลตอบแทนทางสังคมของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ของผู้มีส่วนได้เสียจากการจัดโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 2 ประเด็น คือ หนึ่ง ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเงิน (Explicit Outcomes) คือ รายได้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมโครงการฯ และ สอง ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงิน (Implicit Outcomes) ซึ่งจะประเมินจากการเปลี่ยนแปลงใน 8 ส่วน ดังที่กล่าวไปในหัวข้อ 4.2.1 และ หัวข้อ 4.2.2

สำหรับการแปลงตัวแทน (Proxy) ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินให้อยู่ในรูปของตัวแทนทางการเงิน (Financial Proxy) ในการประเมินนี้จะประเมินมูลค่าของผลลัพธ์ดังกล่าวด้วยรูปแบบของการประเมินความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay Approach) ควบคู่กับการประเมินการเปลี่ยนแปลงทางทุนมนุษย์ (Human Capital Approach) หรือพิจารณาเป็นต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity cost) ตัวอย่างเช่น หากมีการจัดโครงการมูลค่า 40,000 บาท แล้วผู้เข้าร่วมโครงการมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยละเท่าไร หรือเห็นความสำคัญของโครงการร้อยละเท่าใด เช่น มีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมร้อยละ 70 แสดงว่ามูลค่าของโครงการที่ผู้เข้าร่วมโครงการประเมิน หมายความว่า ตัวแทนทางการเงิน (Financial Proxy) ของผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินด้านความรู้อยู่ที่ 28,000 บาท ตลอดทั้งโครงการ

อย่างไรก็ตาม มูลค่าของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังไม่ใช่มูลค่าที่แท้จริงของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน เนื่องจาก มูลค่าที่เกิดขึ้นอาจเกิดจากการได้รับอิทธิพลมาจากหลายฝ่าย ตัวอย่างเช่น ความรู้ด้านทักษะทางภาษาอังกฤษอาจไม่ได้มาจากการอบรมในโครงการดังกล่าวเพียงอย่างเดียว แต่อาจจะมาปัจจัยอื่นได้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นจากการมุ่งมานะศึกษาด้วยตนเอง หรือ การได้รับการถ่ายทอดทักษะต่าง ๆ จากเพื่อนร่วมงาน เพราะฉะนั้นแล้ว ทำให้คณะผู้ประเมินทำการปรับมูลค่าผลลัพธ์ (Impact Adjustment) เพื่อสามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน เท่านั้น สำหรับการปรับมูลค่าผลลัพธ์ (Impact Adjustment) สามารถทำได้โดยการคิดร้อยละ (Percentage) จากผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการเข้าร่วมอบรมในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน 2) ผลลัพธ์ที่

เปลี่ยนแปลงไปจากความพยายามตนเอง 3) ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากความช่วยเหลือของครอบครัว 4) ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากความช่วยเหลือของเพื่อนร่วมงาน และ 5) ผลลัพธ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ เป็นต้น

การคำนวณผลตอบแทนทางสังคม (SROI) ของการจ้างงานเชิงสังคมรายบุคคลเริ่มจากการให้ประเมินความเต็มใจจ่าย (Willingness to Pay Approach) ของผลลัพธ์ที่ไม่เป็นตัวเงินว่าในแต่ละประเด็นมีความเต็มใจจ่ายอยู่ที่ร้อยละเท่าใด เมื่อเทียบกับรายได้ในปัจจุบัน จากนั้นทำการคำนวณมูลค่าที่ไม่เป็นตัวเงินให้อยู่ในรูปของตัวเงินโดยการนำค่าถ่วงน้ำหนักการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์คูณกับรายได้ที่ได้รับ

สมมติหากคำนวณมูลค่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นรายบุคคลแล้วเท่ากับ 28,000 บาทแล้ว ในขั้นตอนต่อไปคือการการปรับมูลค่าผลลัพธ์ (Impact Adjustment) เพื่อสามารถสะท้อนถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน เท่านั้น เช่น ผู้เข้าร่วมโครงการให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมาจากตัวโครงการที่เข้าร่วมอบรมออกมาอยู่ที่ร้อยละ 60 หมายความว่า มูลค่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการฯ ในรายบุคคลมีเพียง 16,800 บาท เท่านั้น

หลังจากที่ได้มูลค่าผลลัพธ์รายบุคคลเกิดขึ้นจากโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนที่แท้จริงมาแล้ว จากนั้นคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางสังคม (SROI) ได้จากสูตร

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางสังคม (SROI)} = \frac{\text{มูลค่าปัจจุบันของผลลัพธ์ทั้งหมด}}{\text{มูลค่าปัจจุบันของการลงทุน}}$$

โดยมูลค่าของการลงทุนมาจากโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนอยู่ที่ 240,000 บาท ตลอดทั้งโครงการ

สำหรับความหมายของค่า SROI ที่ได้คำนวณได้หมายความว่า การลงทุนในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนทุก ๆ 1 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมเท่ากับ X บาท (สมมติค่า SROI = X)

ผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (SROI) ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ในมุมมองของผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการฯ พบว่า ผลตอบแทนทางสังคมของโครงการฯ อยู่ที่ 1.27 หมายความว่า ว่า การลงทุนในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนทุก ๆ

1 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมเท่ากับ 1.27 บาท ที่สะท้อนถึงความคุ้มค่าในการลงทุนอย่างยิ่ง โดยสามารถจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่เป็นตัวเงิน 0.02 บาท ที่เกิดจากการที่มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมอบรมในโครงการฯ แต่ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การลงทุนทุกๆ 1 บาทในโครงการฯ ให้ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินเพียง 0.02 บาท ซึ่งถือว่ายังไม่เกิดความคุ้มค่าจากการลงทุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระยะเวลาในการประเมินผล SROI ของโครงการที่มีจำกัด จึงยังทำให้ไม่เห็นผลการเปลี่ยนแปลงมากนัก ทั้งนี้ ยังจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินอีก 1.25 บาท ซึ่งประกอบไปด้วยความเต็มใจจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะคิดต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ และ ทักษะทาง Digital Learning

ผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (SROI) ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด) พบว่า ผลตอบแทนทางสังคมของโครงการฯ อยู่ที่ 1.31 หมายความว่า ว่า การลงทุนในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนทุก ๆ 1 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมเท่ากับ 1.31 บาท **ที่สะท้อนถึงความคุ้มค่าในการลงทุนอย่างยิ่ง** โดยสามารถจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่เป็นตัวเงิน 0.06 บาท ที่เกิดจากการที่มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมอบรมในโครงการฯ แต่ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การลงทุนทุกๆ 1 บาทในโครงการฯ ให้ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินเพียง 0.06 บาท ซึ่งถือว่ายังไม่เกิดความคุ้มค่าจากการลงทุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระยะเวลาในการประเมินผล SROI ของโครงการที่มีจำกัด จึงยังทำให้ไม่เห็นผลการเปลี่ยนแปลงมากนัก ทั้งนี้ ยังจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินอีก 1.25 บาท ซึ่งประกอบไปด้วยความเต็มใจจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนของคนในชุมชนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้น คนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น และ สวนทองมดสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 5.1 สรุปการประเมินผลตอบแทนทางสังคม(Social Return on Investment : SROI)

	ผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการฯ (ปี พ.ศ. 2567)	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้าน สิ่งแวดล้อมสวนทองมด (ปี พ.ศ. 2567)	รวมทั้งหมด
SROI ที่เป็นตัวเงิน	0.02	0.06	0.08
SROI ที่ไม่เป็นตัวเงิน	1.25	1.25	2.50
SROI ทั้งหมด	1.27	1.31	2.58

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

เพราะฉะนั้น การเข้าร่วมอบรมในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน สามารถสร้างผลตอบแทนให้กับสังคมได้อย่างคุ้มค่า (SROI = 2.58 ซึ่งมากกว่า 1) ซึ่งความคุ้มค่าเกิดขึ้นได้ใน ประเด็นของการที่ผลผลิตของโครงการ (ผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการฯ และ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้าน สิ่งแวดล้อมสวนทองมด) มีความรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะคิดต่อทักษะการสื่อสาร ภาษาอังกฤษ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะทาง Digital Learning ซึ่งนำมาสู่การปฏิบัติงานจริงที่มี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความรู้/ความมั่นใจ ทักษะคิด จนท้ายที่สุดแล้วสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ต่อผู้อื่นได้ และ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด ที่สามารถสร้างความสามัคคีและขยาย เครือข่ายความร่วมมือภายในชุมชนได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

5.1 สรุปผลการศึกษา

การประเมินผลตอบแทนทางสังคมผ่านทางทฤษฎีการเปลี่ยนแปลง(Theory of Change) มีเป้าหมาย เพื่อศึกษาผลตอบแทนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ ชุมชน ปี 2567 ที่เป็นหนึ่งในโครงการบริการวิชาการของ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นโครงการที่ให้การอบรม และถ่ายทอดความรู้ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษให้แก่ชาวบ้านใน ตำบลหนอง แสง อำเภอบางพลี จังหวัดนครนายก เป็นระยะเวลา 4 เดือน เดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งจะทำให้ชาวบ้านหรือ ผู้เข้าร่วมอบรมมี ทักษะการสื่อสาร ทักษะคิดต่อการสื่อสาร ความมั่นใจ และ ทักษะทาง Digital Learning ที่ เพิ่มขึ้น รวมทั้งยังทำให้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมดสามารถสร้างความสามัคคีภายใน ชุมชนและขยายเครือข่ายความร่วมมือได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

โดยผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ประกอบไปด้วย 2 ภาคส่วนหลัก ได้แก่ (1) ผู้เข้าร่วมอบรมใน โครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน (2) ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม สวนทองมด

การประเมินผลตอบแทนทางสังคม(Social Return on Investment : SROI)สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน คือ 1. ส่วนของผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน 2. ส่วนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมด และ 3. ภาพรวมของการประเมิน SROI ทั้งหมด

1. ส่วนของผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

ผลตอบแทนทางสังคมของโครงการฯในส่วนผู้เข้าร่วมอบรม อยู่ที่ 1.27 หมายความว่า ว่า การลงทุน ในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ทุก ๆ 1 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทน ทางสังคมเท่ากับ 1.27 บาท ที่สะท้อนถึงความคุ้มค่าในการลงทุนอย่างยิ่ง โดยสามารถจำแนกเป็น

ผลตอบแทนทางสังคมที่เป็นตัวเงิน 0.02 บาท เกิดจากการที่มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมอบรมในโครงการฯ แต่ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การลงทุนทุกๆ 1 บาทในโครงการฯ ให้ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินเพียง 0.02 บาท ซึ่งถือว่ายังไม่เกิดความคุ้มค่าจากการลงทุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระยะเวลาในการประเมินผล SROI ของโครงการที่มีจำกัด ทั้งนี้ ยังจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินอีก 1.25 บาท ซึ่งประกอบไปด้วย ความเต็มใจจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทักษะติดต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ และ ทักษะทาง Digital Learning

2. ส่วนของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมกล

ผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (SROI) ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทองมกล) พบว่า ผลตอบแทนทางสังคมของโครงการฯ อยู่ที่ 1.31 หมายความว่า ว่า การลงทุนในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนทุก ๆ 1 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมเท่ากับ 1.31 บาท ที่สะท้อนถึงความคุ้มค่าในการลงทุนอย่างยิ่ง โดยสามารถจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่เป็นตัวเงิน 0.06 บาท ที่เกิดจากการที่มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมอบรมในโครงการฯ แต่ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การลงทุนทุกๆ 1 บาทในโครงการฯ ให้ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินเพียง 0.06 บาท ซึ่งถือว่ายังไม่เกิดความคุ้มค่าจากการลงทุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระยะเวลาในการประเมินผล SROI ของโครงการที่มีจำกัด จึงยังทำให้ไม่เห็นผลการเปลี่ยนแปลงมากนัก ทั้งนี้ ยังจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินอีก 1.25 บาท ซึ่งประกอบไปด้วยความเต็มใจจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนของคนในชุมชนมีความสามัคคีเพิ่มขึ้น คนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น และ สวนทองมกลสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้น

3. ภาพรวมของการประเมิน SROI ทั้งหมด

ผลการประเมินผลตอบแทนทางสังคม (SROI) ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนโดยภาพรวม พบว่า ผลตอบแทนทางสังคมของโครงการฯ อยู่ที่ 2.58 หมายความว่า ว่า การลงทุนในโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนทุก ๆ 1 บาท ก่อให้เกิดผลตอบแทนทางสังคมเท่ากับ 2.58 บาท ที่สะท้อนถึงความคุ้มค่าในการลงทุนอย่างยิ่ง โดยสามารถจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่เป็นตัวเงิน 0.08 บาท ที่เกิดจากการที่มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมอบรมในโครงการฯ แต่ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า การลงทุนทุกๆ 1 บาทในโครงการฯ ให้ผลตอบแทนที่เป็นตัวเงินเพียง 0.08 บาท ซึ่งถือว่ายังไม่เกิดความคุ้มค่าจากการลงทุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ระยะเวลาในการประเมินผล SROI ของโครงการที่มีจำกัด จึงยังทำให้ไม่เห็นผลการเปลี่ยนแปลงมากนัก ทั้งนี้ ยังจำแนกเป็นผลตอบแทนทางสังคมที่ไม่เป็นตัวเงินอีก 2.50 บาท ซึ่งการผลตอบแทนที่ไม่เป็นตัวเงินถือว่ามีความคุ้มค่าที่เกิดจากการลงทุนเป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 5.1 สรุปผลตอบแทนทางสังคม(SROI) ของโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. จากการดำเนินโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องระยะที่ 2 จากการสำรวจการเปลี่ยนแปลงของผู้เข้าร่วมอบรมโครงการทั้งในด้านการให้บริการ และคุณภาพของบริการโดยภาพรวมพบว่าได้คะแนนความพึงพอใจ 4.30 คะแนน(จากเดิม 3.07 คะแนนในระยะที่ 1) ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากทางผู้ดำเนินงานมีการปรับรูปแบบโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ควรสนับสนุนให้ผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการฯ และ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมของมวล นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระยะยาวเช่น นำไปพัฒนาชุมชนเชิงเกษตรในอนาคต มีการวางแผนที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ให้มาเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมของมวล ส่งเสริมให้มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

3. ข้อเสนอแนะโครงการถัดไป เช่น จำลองสถานการณ์จริงให้นักท่องเที่ยวต่างชาติมาเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมของมวล ควรจัดโครงการให้มีความต่อเนื่อง

ตารางที่ 5.2 การประเมินความก้าวหน้าของโครงการที่ 1 และโครงการที่ 2

ประเด็น	คะแนนการประเมินโครงการที่ 1 *	คะแนนการประเมินโครงการที่ 2 **	การเปลี่ยนแปลง	ความแตกต่างระหว่าง 2 โครงการ	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในระยะยาว	ข้อเสนอแนะโครงการถัดไป
คุณภาพการให้บริการของวิทยากร กระบวนการขั้นตอน การให้บริการ การอำนวยความสะดวก	4.21	4.51	+0.3 (ผู้เข้าร่วมโครงการ เห็นถึงพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษของตนเอง)	โครงการที่ 1 เน้นการสื่อสารขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษเบื้องต้นได้	1. นำไปพัฒนาชุมชนเชิงเกษตรในอนาคต 2. มีการวางแผนที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ ให้มาเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทอสมล	1. จำลองสถานการณ์จริงให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมาเยี่ยมชมศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมสวนทอสมล
คุณภาพของงานบริการที่ได้รับ	4.12	4.09	-0.03 (องค์กรท้องถิ่นให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่คณะเศรษฐศาสตร์ และ วิทยากรของคณะฯ ดำเนินการ)	โครงการที่ 2 ลงรายละเอียดเกี่ยวกับคำศัพท์ทางเทคนิคที่ใช้สำหรับการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน	3. ทำให้มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น	2.ควรจัดโครงการให้มีความต่อเนื่อง
ความพึงพอใจต่อภาพรวมของโครงการ	3.07	4.30	+1.23 (โดยภาพรวมผู้เข้าร่วมโครงการพึงพอใจต่อการจัดโครงการต่อเนื่องอย่างมาก)			

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

*โครงการที่ 1 คือ โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมและการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลในกลุ่มประชากรหลายวัย ระหว่างวันที่ 28 เมษายน – 25 สิงหาคม 2566

**โครงการที่ 2 คือ โครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ระหว่างวันที่ 18 มกราคม – 16 พฤษภาคม 2567

ตารางที่ 5.3.1 ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการ(โครงการที่ 2 **)

ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของวิทยากร	
ประเด็น	คะแนนความพึงพอใจ
1.ความมีมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานของ วิทยากร	4.63
2.ความพร้อมของวิทยากรในการให้บริการ	4.81
3.ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่	4.69
4.ความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่	4.63
5.ความรู้ ความสามารถในการให้บริการ เช่น สามารถตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำช่วยแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ	4.75
6.การรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ สมาชิกสวนทองมลิส่วน ร่วมในการ ดำเนินงาน	4.69
7.การให้บริการด้วยความเสมอภาค โดยไม่ เลือกปฏิบัติ	4.69
8.ความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับ วิทยากร	4.56
9.การเอาใจใส่และติดตามการให้บริการอย่าง สม่าเสมอ	4.69
รวม	4.68

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

*โครงการที่ 1 คือ โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมและการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วย
เทคโนโลยีดิจิทัลในกลุ่มประชากรหลายวัย ระหว่างวันที่ 28 เมษายน – 25 สิงหาคม 2566

*โครงการที่ 2 คือ โครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ระหว่างวันที่ 18 มกราคม – 16
พฤษภาคม 2567

ตารางที่ 5.3.2 ความพึงพอใจในคุณภาพของงานบริการที่ได้รับ(โครงการที่ 2 **)

ความพึงพอใจในคุณภาพของงานบริการที่ได้รับ	
ประเด็น	คะแนนความพึงพอใจ
1.กิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่ ตรงตาม ความต้องการของชุมชน	4.56
2.การประชาสัมพันธ์ และการรับรู้ข่าวสาร ของกิจกรรมที่ดำเนินการ	4.50
3.ความเหมาะสมของระยะเวลาในการ ปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอน	4.63
4.การมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชนฯ ใน ขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินงาน	4.38
5.ความเพียงพอของอุปกรณ์หรือเครื่องมือใน การดำเนินงาน เช่น จำนวน วิทยากร เป็นต้น	4.56
6.ประโยชน์ที่สมาชิกในชุมชนฯ และชุมชน ช่างเคียงจะได้รับจากกิจกรรม ที่ดำเนินการ	4.44
7.องค์กรท้องถิ่นให้ความสำคัญ และมีส่วน ร่วมกับกิจกรรมที่คณะ เศรษฐศาสตร์ และ วิทยากรของคณะฯ ดำเนินการ	4.31
8.กิจกรรมที่ดำเนินการจะสร้างสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับ ชุมชนฯ ได้	4.50
รวม	4.49

ที่มา : คณะผู้ประเมิน

*โครงการที่ 1 คือ โครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมและการพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษด้วย เทคโนโลยีดิจิทัลในกลุ่มประชากรหลายวัย ระหว่างวันที่ 28 เมษายน – 25 สิงหาคม 2566

*โครงการที่ 2 คือ โครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน ระหว่างวันที่ 18 มกราคม – 16 พฤษภาคม 2567

เอกสารอ้างอิง

- บริษัท ป่าสาละ จำกัด (2561). รายงานการประเมินผลลัพธ์ทางสังคม (Social Impact Assessment: SIA) และผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน (Social Return on Investment: SROI). กรุงเทพฯ: บจก. ป่าสาละ
- มิ่งสรรพ ขาวสอาด, ญัฐพล อนันต์ธนสาร, และ อรรถพันธ์ สารวงศ์ (2560). คู่มือการประเมินความคุ้มค่าของงานวิจัยของรัฐ สำหรับผู้บริหารงานวิจัย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ
- เยาวเรศ ทับพันธุ์ (2541). การประเมินโครงการตามแนวทางเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรวงศ์ สุวรรณระดา และคณะ (2558). “โครงการการประมาณการต้นทุนการจัดบริการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุในสถาบัน: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านธรรมปกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่.” (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย)
- สฤณี อาชวานันทกุล และ ภัทราพร แยมละออ (2560). คู่มือการประเมินผลลัพธ์ทางสังคมและผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุน. กรุงเทพฯ: บจก. ป่าสาละ สนับสนุนโดย กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- Breuer, E., Lee, L., De Silva, M., & Lund, C. (2015). Using theory of change to design and evaluate public health interventions: a systematic review. *Implementation Science*, 11(1), 1-17.
- Breuer, E., De Silva, M. J., Shidaye, R., Petersen, I., Nakku, J., Jordans, M. J., ... & Lund, C. (2016). Planning and evaluating mental health services in low-and middle-income countries using theory of change. *The British journal of psychiatry*, 208(s56), s55-s62.
- Mackenzie, M., & Blamey, A. (2005). The practice and the theory: lessons from the application of a theories of change approach. *Evaluation*, 11(2), 151-168.
- Mason, P., & Barnes, M. (2007). Constructing theories of change: methods and sources. *Evaluation*, 13(2), 151-170.
- Mayne, J. (2015). Useful theory of change models. *Canadian Journal of Program Evaluation*, 30(2).

Phillips, C., & Thompson, G. (2003). What is cost-effectiveness?. Hayward Medical Communications.

Sarason, I.G., Johnson, J.H., Siegel, J.M. (1978). Assessing the impact of life changes: Development of the Life Experiences Survey. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 46(5), 932-946.

ภาคผนวก ก.

แบบบันทึกสำหรับการศึกษาผลตอบแทนทางสังคม

จากการเข้าอบรมในโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน(ผู้เข้าร่วมโครงการ)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทักษะการสื่อสาร) หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทัศนคติต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ) หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ส่วนที่ 4 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ) หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ส่วนที่ 5 การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ส่วนที่ 6 ร้อยละการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม (Attribution)

หมายเหตุ

เป็นการเปรียบเทียบประเด็นต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อน/หลัง เข้ารับอบรม โครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.1	ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม	
1.2	อายุ (ปี)	
1.3	เพศ	☐ ชาย ☐ หญิง ☐ เพศทางเลือก
1.4	อาชีพ	☐ ข้าราชการ ☐ พนักงานบริษัทเอกชน ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกร ☐ อื่นๆ.....
1.4	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาทต่อเดือน) ก่อนเข้าร่วมอบรม	
1.5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาทต่อเดือน) หลังเข้าร่วมอบรม	
1.6	ท่านสามารถสร้างรายได้จากการใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ประมาณกี่บาท	
1.5	ก่อนเข้าร่วมโครงการท่านมีทักษะภาษาอังกฤษในระดับใด	☐ 1.ระดับน้อยมาก ☐ 2.ระดับน้อย ☐ 3. ระดับปานกลาง ☐ 4. ระดับมาก ☐ 5. ระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 2 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทักษะการสื่อสาร) หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ข้อที่	คำถาม	ก่อน	หลัง	หมายเหตุ
2.1	ทักษะการพูดภาษาอังกฤษเบื้องต้น			
2.2	ทักษะการฟังภาษาอังกฤษเบื้องต้น			
2.3	ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น			
2.4	ทักษะการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้าขาย			

หมายเหตุ 1=ระดับน้อยที่สุด , 2=ระดับน้อย, 3=ระดับปานกลาง, 4=ระดับมาก, 5=ระดับมากที่สุด

2.5 ท่านคิดว่าหลังจากท่านได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนแล้ว
ทักษะในการสื่อสารภาษาอังกฤษของตัวท่านเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

[] แย่ลงกว่าเดิมมาก [] แย่ลงกว่าเดิม [] ไม่เปลี่ยนแปลง [] ดีขึ้นมาก [] ดีขึ้นมากที่สุด

ส่วนที่ 3 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ทัศนคติต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ) หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ข้อที่	คำถาม	ก่อน	หลัง	หมายเหตุ
3.1	เข้าใจการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น			
3.2	การเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษ			
3.3	ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่สนุก			
3.4	ความต้องการประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการค้าขาย			

หมายเหตุ 1=ระดับน้อยที่สุด , 2=ระดับน้อย, 3=ระดับปานกลาง, 4=ระดับมาก, 5=ระดับมากที่สุด

3.5 ท่านคิดว่าหลังจากท่านได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนแล้ว ทัศนคติในการสื่อสารภาษาอังกฤษของตัวท่านเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

[] แย่ลงกว่าเดิมมาก [] แย่ลงกว่าเดิม [] ไม่เปลี่ยนแปลง [] ดีขึ้นมาก [] ดีขึ้นมากที่สุด

ส่วนที่ 4 การเปลี่ยนแปลงทักษะทางภาษาอังกฤษ(ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ) หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ข้อที่	คำถาม	ก่อน	หลัง	หมายเหตุ
4.1	มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากยิ่งขึ้น			
4.2	มีความมั่นใจในการติดต่อลูกค้าชาวต่างชาติ			
4.3	มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษบน social media			
4.4	มีความมั่นใจในการถ่ายทอดภาษาอังกฤษให้คนในครอบครัว			

หมายเหตุ 1=ระดับน้อยที่สุด , 2=ระดับน้อย, 3=ระดับปานกลาง, 4=ระดับมาก, 5=ระดับมากที่สุด

4.5 ท่านคิดว่าหลังจากท่านได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนแล้ว ความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษของตัวท่านเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

[] แย่ลงกว่าเดิมมาก [] แย่ลงกว่าเดิม [] ไม่เปลี่ยนแปลง [] ดีขึ้นมาก [] ดีขึ้นมากที่สุด

ส่วนที่ 5 การเปลี่ยนแปลงทักษะทาง Digital Learning หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ข้อที่	คำถาม	ก่อน	หลัง	หมายเหตุ
5.1	ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี Digital เพิ่มขึ้น			
5.2	ความรู้ในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการติดต่อสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ			
5.3	ความมั่นใจในการใช้เทคโนโลยี Digital เพื่อการสร้างผลประโยชน์กับการค้าขาย			

หมายเหตุ 1=ระดับน้อยที่สุด , 2=ระดับน้อย, 3=ระดับปานกลาง, 4=ระดับมาก, 5=ระดับมากที่สุด

5.4 ท่านคิดว่าหลังจากท่านได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนแล้ว ทักษะทาง Digital Learning ของตัวท่านเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

[] แย่ลงกว่าเดิมมาก [] แย่ลงกว่าเดิม [] ไม่เปลี่ยนแปลง [] ดีขึ้นมาก [] ดีขึ้นมากที่สุด

5.6 สมมุติว่าคอร์สอบรมภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์นี้ มีมูลค่า 40,000 บาท ท่านยินดีที่จะสละเวลาจากการทำงาน การพักผ่อน หรือการไปเที่ยว เพื่อมาเข้าร่วมคอร์สอบรมภาษาอังกฤษนี้เป็นระยะเวลา 4 เดือน เดือนละ 1 ครั้งหรือไม่

เข้าร่วม(ก็เปอร์เซ็นต์.....)

ไม่เข้าร่วม

เพราะ

.....

.....

ส่วนที่ 6 ร้อยละการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม (Attribution)

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
6.1	ท่านคิดว่าหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมภาษาอังกฤษดังกล่าวแล้ว <u>ทักษะทางด้านต่าง ๆ ของตัวท่านในภาพรวม</u> เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร	[] แย่ลงกว่าเดิมมาก [] แย่ลงกว่าเดิม [] ไม่เปลี่ยนแปลง [] ดีขึ้นมาก [] ดีขึ้นมากที่สุด
6.2	ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงใน <u>ภาพรวม</u> ของผู้เข้าร่วมโครงการในทิศทางที่ดีขึ้น มีผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องจากส่วนใด และมากน้อยเพียงใด เช่น จากตัวโครงการ.....40.....% (หลักสูตรที่ผู้ผ่านการศึกษารับการศึกษา) จากตัวผู้ผ่านการศึกษา.....20.....% (จากการอ่านหนังสือหรือทักษะความสามารถของ ตนเอง) จากครอบครัว.....20.....% (ความร่วมมือของผู้ปกครอง) จากเพื่อนร่วมงาน.....10.....% (จากคำปรึกษาของเพื่อนร่วมสายอาชีพ) จากหน่วยงานอื่นๆ.....10.....% รวม.....100.....%	จากตัวโครงการ.....% จากตัวผู้ผ่านการศึกษา.....% จากครอบครัว.....% จากเพื่อนร่วมงาน.....% จากหน่วยงานอื่นๆ.....% รวม.....100.....%

ภาคผนวก ข.

แบบบันทึกสำหรับการศึกษาผลตอบแทนทางสังคม

จากการเข้าอบรมในโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน(สวนทองมล)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 ความสามัคคีของคนในชุมชน หลังจากมีการจัดโครงการ

ส่วนที่ 3 ร้อยละการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม (Attribution)

หมายเหตุ

เป็นการเปรียบเทียบประเด็นต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมโครงการ ก่อน/หลัง เข้ารับอบรม โครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1.1	ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม	
1.2	อายุศูนย์การเรียนรู้ (ปี)	
1.3	รายได้เฉลี่ยของศูนย์การเรียนรู้ต่อเดือน (บาท ต่อเดือน) ก่อนมีโครงการ	
1.4	รายได้เฉลี่ยของศูนย์การเรียนรู้ต่อเดือน (บาท ต่อเดือน) หลังมีโครงการ	
1.5	ท่านสามารถสร้างรายได้หลังจากมีการจัดโครงการอบรมทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ประมาณกี่บาท	
1.6	ท่านคิดว่าโครงการนี้มีประโยชน์ต่อศูนย์การเรียนรู้ของท่านมากน้อยเพียงใด	☐ 1.ระดับน้อยมาก ☐ 2.ระดับน้อย ☐ 3. ระดับปานกลาง ☐ 4. ระดับมาก ☐ 5. ระดับมากที่สุด
1.7	หลังจากเข้าร่วมโครงการดังกล่าวสวนทองมลสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือภายในชุมชนได้เพิ่มมากยิ่งขึ้นหรือไม่	☐ เพิ่มขึ้น ☐ ไม่เปลี่ยนแปลง ☐ ลดลง

ส่วนที่ 2 ความสำคัญของคนในชุมชน หลังจากมีการจัดโครงการ

ข้อที่	คำถาม	ก่อน	หลัง	หมายเหตุ
2.1	คนในชุมชนมีความสำคัญเพิ่มขึ้น			
2.2	คนในชุมชนให้ความร่วมมือเพิ่มขึ้น			
2.3	คนในชุมชนสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลาย มากยิ่งขึ้น			
2.4	สวนทองม่นสามารถขยายเครือข่ายได้มากยิ่งขึ้น			

หมายเหตุ 1=ระดับน้อยที่สุด , 2=ระดับน้อย, 3=ระดับปานกลาง, 4=ระดับมาก, 5=ระดับมากที่สุด

2.5 ท่านคิดว่าหลังจากสวนทองม่นได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชนแล้ว ความสำคัญในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

[] แย่ลงกว่าเดิมมาก [] แย่ลงกว่าเดิม [] ไม่เปลี่ยนแปลง [] ดีขึ้นมาก [] ดีขึ้นมากที่สุด

2.6 การเปลี่ยนแปลงในความสำคัญและการสร้างเครือข่ายสามารถเป็นมูลค่าทางการเงินได้กี่บาท

สมมติ เปรียบเทียบได้กับมูลค่าของสิ่งไหน เช่น มอเตอร์ไซด์ รถยนต์ หรือ บ้าน หรืออื่นๆ และมีมูลค่าประมาณกี่บาท

มูลค่า.....

เพราะ

.....

.....

ส่วนที่ 3 ร้อยละการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม (Attribution)

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
3.1	ท่านคิดว่าหลังจากมีการจัดโครงการอบรมภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน แล้ว ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนของท่านเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร	☐ แย่ลงกว่าเดิมมาก ☐ แย่ลงกว่าเดิม ☐ ไม่เปลี่ยนแปลง ☐ ดีขึ้นมาก ☐ ดีขึ้นมากที่สุด
3.2	ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนสวนทองมลิในทิศทางที่ดีขึ้น มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากส่วนใด และมากน้อยเพียงใด เช่น จากตัวโครงการ.....40.....% (หลักสูตรที่ผู้ผ่านการศึกษารับการศึกษา) จากตัวผู้ผ่านการอบรม.....20.....% (จากการอ่านหนังสือหรือทักษะความสามารถของตนเอง) จากเพื่อนร่วมงาน.....10.....% (จากคำปรึกษาของเพื่อนร่วมสายอาชีพ) จากหน่วยงานอื่นๆ.....10.....% รวม.....100.....%	จากตัวโครงการ.....% จากตัวผู้ผ่านการอบรม.....% จากเพื่อนร่วมงาน.....% จากหน่วยงานอื่นๆ.....% รวม.....100.....%

ภาคผนวก ค.

ภาพที่ 1 การดำเนินกิจกรรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน(1)

ภาพที่ 2 การดำเนินกิจกรรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน(2)

ภาพที่ 3 การดำเนินกิจกรรมโครงการการพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษเชิงพาณิชย์แก่ชุมชน(3)

<https://econ.swu.ac.th>

Pr Econ Swu

02-649-5000 ต่อ 15550 ,
02-169-1004